

శ్రీ రస్తు.

శ్రీపురుషోత్తమదేవప్రణీత

హారావళి

సటికము.

చెన్నపురి:

వావిళ్ల రామస్వామికృష్ణులు అండ్ సన్స్ వారిచే.

ప్రకటితము.

All Rights Reserved.

PLACE ON THE SHELF

Date: 1954-9-9

PRINTED BY
V. RAMASWAMY SASTRULU & SONS,
AT THE 'VAVILLA' PRESS,
Madras.

PISC:4K
35 F28

SRI VENKATESWARA
CENTRAL LIBRARY &
RESEARCH CENTRE.

Acc. No 23756

Date

TIFL: PATI.

సాక్షీ సతాం భజతు కంఠమసౌ ప్రియేవ
హారావళి విరచితా పురుషోత్తమేన.

౪

తా. పురుషోత్తమకవిచే రచింపబడిన ముక్తామయయు, అతి మధురయు, స్నిగ్ధరూపయు, స్వచ్ఛవర్ణయు, అధికరాగతరలయు, నిర్మల గుణశ్రీకలితయు నగు హారావళియను గ్రంథము పతివ్రతయగు ప్రియు రాలివలె పండితులకంఠము నాశ్రయించుగాక.

శ్లో. కిన్నైవ సంతి సుధియామభిధానకోశాః

కింతు ప్రసిద్ధవిషయవ్యవహారభాజః,
గోష్ఠీషు వాదపరమోహాఫలాసు కేహం
హారావళీ న విదధాతి విదగ్ధిమానమ్.

౫

తా. ప్రసిద్ధవిషయములందు వ్యవహరింపఁదగినవియగు అభిధాన నిఘంటువులు పండితులకు లేవా? వాదములలో నుత్కృష్టమగు మోహాఫలము లొసంగు సభలలో హారావళినిఘంటువు ఎవరికీ నేర్పరితనమును సమకూర్పదు?

శ్లో. ఏకం తమేవ గణయంతి పరం విదగ్ధా

వాచాం విదగ్ధిమ నిమజ్జతి యస్య లోకః,
గోష్ఠీషు యః పరమశాబ్దికదుర్గమాసు
దుర్బోధశబ్దగతసంశయముచ్చిన త్తి.

౬

తా. ఎవని వాగ్దేవదగ్ధమునందు లోకము మునింగియున్నదో సభలలో వ్యాకరణజ్ఞులకుఁ దెలియరానివగు శబ్దగతములగు సంశయములను ఎవఁడు నశింపఁజేయునో ముఖ్యుడగు నాతనినే పండితులు గణించుచున్నారు.

శ్లో. ఆవ్యాధశబ్దతః శ్లోకైరర్థైరాతలినా త్తతః,

శబ్దాః పాదై ర్విబోధవ్యాః ప్రాగనేకార్థతస్తతః.

౭

తా. హారావళీ నిఘంటువులో రానున్న వ్యాధశబ్దముగల శ్లోకమువఱకు ఒక్కొక్కశ్లోకముగను, అట్లే తలినశబ్దము వచ్చువఱకు అర్థశ్లోకముగను, ఆచల పాదశ్లోకముగను పదవిభాగముజేసికొని పర్యాయపదములు గ్రహింపవలెను. అంతకుమున్ను అర్థాంతరములచేఁ బదవిధానము గ్రహింపఁదగినది.

విషమనయనశంకూ చంద్ర
ద్రుమాళిర్భగాలీ వృషభగతి
గణేశౌ రేరిహాణోవృషాంకః,
త్రిపురదహన శూలి స్థాణుఖ
టావ్వింగిహిండి ప్రియతమశితి
కంతాభర్త్యకల్తాషకంతా. ౮

శతధామా చతుష్పాణిః
పృష్ఠిగర్భో గదాగ్రజః, గదీ
కౌస్తుభవక్షాశ్చ పాంచజన్య
ధర్మోఽచ్యుతః. ౯

వై న తేయః పక్షిసింహః
శాల్మల హరివాహనః, అమృ
తాహరణస్తాక్షి నాగాశనఖ
గేశ్వరా. ౧౦

ఖగపతంగవియన్తణి భాన
వో హరిభగేననిదాఘక రా
ద్రయః, కిరణమాలివిరోచన
హలయో దినమణి స్తరణిశ్చ
దినప్రణీః. ౧౧

శ్రుతశ్రవోఽనుజః క్రోడో
మందశ్చాయాసుతశ్శనిః, సప్తా
ర్చిర్నీలవసనః పాతంగిః క్రూర
లోచనః. ౧౨

దాయ యణిపతివలక్షగు
పక్షజన్మ తుంగీశ్రరాత్రిమణి
దర్శవిపత్స్యధాంగః రాజా

విషమనయనః ౧, శంకుః ౨, చంద్ర
మాళిః ౩, భగాలీ (న్) ౪, వృషభగతిః
౫, గణేశః ౬, రేరిహాణః ౭, వృషాంకః ౮,
త్రిపురదహనః ౯, శూలి (న్) ౧౦, స్థాణుః
౧౧, ఖటావ్వింగీ. (న్) ౧౨, హిండిప్రియ
తమః ౧౩, శితికంతః ౧౪, భర్త్యః ౧౫,
కల్తాషకంతః. (పు) ౧౬ ఇవి శివుని
పేరులు.

శతధామా (న్) ౧, చతుష్పాణిః ౨,
పృష్ఠిగర్భః ౩, గదాగ్రజః ౪, గదీ (న్)
౫, కౌస్తుభవక్షాః. (న్) ౬, పాంచజన్యధ
రః ౭, అచ్యుతః (పు) ౮ విష్ణుమూర్తి
పేరులు.

వై న తేయః ౧, పక్షిసింహః ౨, శాల్మల
(న్) ౩, హరివాహనః ౪, అమృతాహర
ణః ౫, తాక్షిః ౬, నాగాశనః ౭, ఖగే
శ్వరః, (పు) ౮. గరుత్మంతుని పేర్లు.

ఖగః ౧, పతంగః ౨, వియన్తణిః ౩,
భానుః ౪, హరిః ౫, భగః ౬, ఇనః, ౭,
నిదాఘకరః ౮, అద్రిః ౯, కిరణమాలీ.న్.
౧౦, విరోచనః ౧౧, హేలిః ౧౨, దిన
మణిః ౧౩, తరణిః ౧౪, దినప్రణీః. ఈ,
పు. ౧౫. సూర్యుని పేరులు.

శ్రుతశ్రవోఽనుజః ౧, క్రోడః ౨,
మందః ౩, ఛాయాసుతః ౪, శనిః ౫,
సప్తార్చిః.న్. ౬, నీలవసనః ౭, పాతంగిః
౮, క్రూరలోచనః ౯ ఇవి శని పేరులు.

దాయ యణిపతిః ౧, వలక్షగుః ౨, పక్ష
జన్మా (న్) ౩, తుంగీశః ౪, రాత్రిమణిః
౫, దర్శవిపత్. (న్) ౬, సుధాంగః ౭,

సముద్రనవనీత తమోనుదౌ
మాగ్లారిందురేణతిలకో హరి
రోహిణీశౌ. ౧౩

మహామృగః పుష్కరదీర్ఘ
మారుతౌ విలోమజిహ్వో జ
లకాంతీసింధురౌ, ద్విపాయీ
శూర్పశ్రుతికుంభిసామజా మ
హామదః పేచకిపద్మిపీలవః. ౧౪

దర్శికరో విషధరో శ్వస
నాశనోఽహిశ్చక్రీ ఫణాభర
విషాయుధదీర్ఘపృష్ఠాః, కుంభీ
నసద్విరసనౌ సమకోలదంష్ట్ర
గోకర్ణకుండిలి లతారసనావి
షాస్యః. ౧౫

మయాస్యోపకృతం పూ
ర్వమయం చోపకరిష్యతి, ఇతి
యః క్రియతే సంధిః ప్రతి
హారస్య ఉచ్యతే. ౧౬

శేషమక్షరమాదాయ ప్ర
తిశ్లోకం క్రమేణయత్, అ
న్యోనం పత్యతే శ్లోకః ప్రతి
మాలేన సా మతా. ౧౭

రాజాన్. ౮, సముద్రనవనీతః, తమో
నుత్ (ద్) ౧౦, మాః (న్) ౧౧, గ్లా
(జౌ) ౧౨, ఇందుః ౧౩, ఏణతిలకః ౧౪
హరిః ౧౫, రోహిణీశః పు. ౧౬ ఇది
చంద్రునిపేరులు.

మహామృగః ౧, పుష్కరః ౨, దీర్ఘ
మారుతః ౩, విలోమజిహ్వః ౪, జలకాం
తీ. ౧. ౫, సింధురః ౬, ద్విపాయీ. ౧. ౭,
శూర్పశ్రుతిః ౮, కుంభిః ౯, సామజః ౧౦,
మహామదః ౧౧, పేచకి ౧౨, పద్మి. (న్)
౧౩ పీలుః పు. ౧౪ ఇవి యేనుగుపేరులు.

దర్శికరః ౧, విషధరః ౨, శ్వసనాశన
౩, అహిః ౪, చక్రీ. (న్) ౫, ఫణాభరః
౬, విషాయుధః ౭, దీర్ఘపృష్ఠః ౮, కుంభీ
నసః ౯, ద్విరసనః ౧౦, సమకోలః ౧౧
దంష్ట్ర (న్) ౧౨, గోకర్ణః ౧౩, కుండలీ
(న్) ౧౪, లతారసనః ౧౫, విషాస్యః (పు)
౧౬ ఇవిసర్పములపేరులు.

ప్రతిహారః (పు) పూర్వం=పూర్వము
అస్య=నీనికి, మయా=నాచేత, ఉపకృతం=
ఉపకారము చేయబడినది, అయంచఉపకరి
ష్యతి=ఇతడును ఉపకరింపగలడు, ఇతి=
ఇట్లని, యః సంధిక్రియతే=ఏసంధిచేయ
బడునో, సః=అది.

ప్రతిమాలా (నీ) శేషమక్షరయాదాయ
=చివరవర్ణము దీసికొని, క్రమేణ ప్రతిశ్లో
కం=వరుసగా ప్రతిశ్లోకమందు, అన్యోన్యం
=పరస్పరము, యత్ శ్లోకః పత్యతే=ఏశ్లోక
ము చదువబడునో, సా=అది, ప్రతిమాలే
తిమతా=ప్రతిమాల యనబడును.

నభశ్చరో వాయుదారు
వనదో గగనధ్వజః, వ్యోమ
ధూమో జలమసిః ఖతమాలః
పయోధరః. ౧౮

హర్షాదుత్సవకాలే యద
లంకారాంబరాదికమ్, ఆకృ
ప్య గృహ్యతే పూర్ణపాత్రం
పూర్ణానకం చ తత్. ౧౯

సురతే కర్ణదేశేషు యచ్చ
దేశీయభాషయా, దంపత్యో
ర్జల్పితం మందం మన్తనం తద్వి
దుర్బుధాః. ౨౦

యద్దీయతే తు దేవేభ్యో
మనోరాజ్యస్య సిద్ధయే, ఉప
యాచితకం దివ్యదోహదం
తద్విదుర్బుధాః. ౨౧

నక్తం నిర్గత్య యత్కించి
చ్ఛుభాశ్శుభకరం వచః, శ్రూ
యతే తద్విదుర్ధీరా దైవప్ర
శ్నముపశ్రుతిమ్. ౨౨

నభశ్చరః ౧, వాయుదారః ౨, వన
దః ౩, గగనధ్వజః ౪, వ్యోమధూమః ౫,
జలమసిః ౬, ఖతమాలః ౭, పయోధరః ౮
మేఘమునకుఁ జేరులు.

పూర్ణపాత్రం ౧, పూర్ణానకం (న) ౨,
ఉత్సవకాలే=ఉత్సవతరుణమునందు, య
త్ అలంకారాంబరాదికం = ఏయలంకార
వస్త్రాదికము, హర్షాత్=సంతోషమువల్లఁ
ఆకృప్య=లాగి, గృహ్యతే = గ్రహింప
బడునో, తత్=అది,

మన్తనం (న) సురతే=రతికాలమునందు,
కర్ణదేశేషు=చెవులలో, దేశీయభాషయా
=దేశభాషచే, దంపత్యోః మందం యత్
జల్పితం=దంపతులయొక్క మెల్లనిప్రసం
గము ఏదో, తత్=అది, “మన్తనం” అని
బుధాః=విద్వాంసులు, విదుః=తెలిసికొను
చున్నారు.

ఉపయాచితకం ౧, దివ్యదోహదం (న) ౨,
మనోరాజ్యస్య=కోరికయొక్క సిద్ధయే=సిద్ధి
కొఱకు, దేవేభ్యః=దేవతలకొఱకు, యత్
దీయతే=ఏది ఈయఁబడునో, తత్=అది “ఉప
యాచితకం దివ్యదోహదము” అని బుధాః
విదుః=పండితులు తెలిసికొనుచున్నారు.

దైవప్రశ్నం ౧, ఉపశ్రుతిం ౨, (న)
నక్తం=రాత్రి, నిర్గత్య=బయలుదేరి, య
త్కించితో శుభాశుభవచః=శుభము అశు
భమగు ఏకొద్దిమాటయేని, శ్రూయతే =
వినఁబడునో, తత్=అది, ధీరాః=పండితులు,
“దైవప్రశ్నం ఉపశ్రుతిం” అని, విదుః =

వృద్ధసూత్రకమిత్యాహు
రింద్రతూలం మనీషిణః, గ్రీష్మ
హాసం వంశకఫం వాతతూలం
మరుద్ధ్వజః. ౨౩

దశేంద్రనో గృహమణిః
స్నేహశః కజ్జలధ్వజః, జటా
జ్వాలో దశాకర్షీ కథితో
బహుదృశ్వభిః. ౨౪

గోమయచ్ఛత్రి కామా
హుర్దిలీరం చ శలీంద్రకం,

ఉర్వ్యంగం చ వశారో
హం గోలాసమపరే విదుః. ౨౫

హేమవాక్ హేమకూట
శ్చ నిషధో మేరురేవ చ,
చైత్రః కర్షీ చ శృంగీ చ స
పైతే వర్షపర్వతాః. ౨౬

ఇతి శ్లోకావధిః.

వ్యాధో మృగవధాజీవః
నిషాదః పుల్కనః ప్లవః,

వాలవాయజమిచ్ఛత్రి వై
దూర్యనుణిము త్తఘ్నాః. ౨౭

వృద్ధసూత్రకం ౧, ఇంద్రతూలం ౨,
గ్రీష్మహాసం ౩, వంశకఫం ౪, వాతతూ
లం ౫, మరుద్ధ్వజః ౬, ఇవి మనీషిణః =
విద్వాంసులు, వృద్ధసూత్రకం = గాలివటము
దారమని, ఆహుః = పలుకుచున్నారు.

దశేంద్రనః ౧, గృహమణిః ౨, స్నేహ
శః ౩, కజ్జలధ్వజః ౪, జటాజ్వాలః ౫
దశాకర్షీ (న) ఇవి, బహుదృశ్వభిః = పం
తులచేత (దీపితి = దీపమని) కథితః = చెప్ప
బడుచున్నది.

గోమయచ్ఛత్రి కా ౧, (సీ) దిలీరకం ౨,
లింద్రకం (న) ౩, ఇవి గోమయచ్ఛత్రి కా
= పుట్టకొక్కని, ఆహుః = చెప్పుచున్నారు
ఉర్వ్యంగం ౧, వశారోహం ౨, (సీ)
గోలాసం ౩, (న) ఇవి, అపరే = ఇతరులు, పు
కొక్కు అని విదుః = తెలిసికొనుచున్నా

హేమవాక్ (త్) ౧, హేమకూ
ట ౨, నిషధః ౩, మేరురేవ, చైత్రః ౫,
(న్) ౬ శృంగీ (న్) (పు) ఏతే సప్త =
యేడును, వర్షపర్వతాః = వర్షపర్వతమ
పేరులు.

వ్యాధః ౧, మృగవధాజీవః ౨, ని
షాదః ౩, పుల్కనః ౪, ప్లవః ౫ బోయః
పేరులు.

వాలవాయజః ౧, వై దూర్యమణి
౨, వై దూర్యమణిం = వై దూర్యమణి
లవాయజం = వాలవాయజమని, ఉత్తః
= ఉత్తములు, ఇచ్ఛంతి = తలంచుచునా

కాలగ్రంధిః సమాః సంవత్స
సమానో యుగాంసకః,

మాసో వర్షాంశకః శ్రా
మో వర్షాంగస్యాదహర్షణః.

మదయోగవిధానం తు
వ్యస్తారం కరిణాం విదుః,

పృష్టవంశస్య యన్తాంసం
తన్తనం తత్ప్రచక్షతే. ౨౯

కర్ణవేధనికా ప్రోక్తా నాలి
కేతి విషాణినాం,

ప్రవేష్టమంతః స్వేదానాం
దంతమాంసం విదుర్బుధాః.

కుమారభృత్యా గర్భి
ణ్యాః పరిచర్యాభిధీయతే,

నవోధావస్త్రమానంద ప
టమిచ్ఛంతి సూరయః. 3౧

కర్ణిసుతో మూలదేవో
మూలభద్రః కులాంకురః,

కాలగ్రంధిః ౧, సమాః (సి. బ.) ౨,
సంవత్ (త్) 3, మాసమాసః ౪, యు
గాంసకః ౫, ఇవి సంవత్సరము చేరులు.

మాసః ౧, వర్షాంశకః ౨, శ్రామః 3,
వర్షాంగః ౪, అహర్షణః ౫, ఇవి అహర్షణః
=దిససమూహము, స్యాత్ = అగును. (నెల
యని అర్థము.)

వ్యస్తారః (పు) ౧, కరిణాం = ఏనుగుల
యొక్క మదయోగవిధానం = మదముకలి
గించురీతి అని, విదుః = తెలిసికొనుచున్నారు.

తన్తనః, (పు) పృష్టవంశస్య = ఏనుగు
వెన్నెముకయొక్క, మాంసం = యత్ = ఏవి
యో అది, ప్రచక్షతే = చెప్పబడుచున్నది.

నాలికా (సీ) ౧ విషాణినాం = ఏనుగుల,
కర్ణవేధనికా = చెవులుకుట్టుసూది, ప్రోక్తా =
చెప్పబడినది.

ప్రవేష్టం ౧, అంతఃస్వేదానాం = లోపల
చెమటగల యేనుగులయొక్క, దంతమాం
సం = దంతమాంసము అని, బుధాః విదుః =
పండితులు తెలిసికొనుచున్నారు.

కుమారభృత్యా (సీ) ఇది గర్భిణ్యాః
పరిచర్యా = గర్భవతికూడిగమని, అభిధీయ
తే = చెప్పబడుచున్నది.

నవోధావస్త్రం ౧, ఆనందపటః ౨,
ఇవి సూరయః = పండితులు, నవోధావస్త్రం
= మధుపర్కమని, ఇచ్ఛంతి = తలంచుచు
న్నారు.

కర్ణిసుతః ౧, మూలదేవః ౨, మూల
భద్రః 3, కులాంకురః ౪, గ్రామదేవత

జ్యేష్ఠామూలీయ మిచ్ఛంతి
మాసమాషాఢపూర్వ
జమ్. 32

నిత్యకర్త సమాచార నిష్ఠు
రత్యే కదుంకతా,

వీణానుబంధోధీమద్భిరుప
నాహోఽభిధీయతే. 33

స్యాత్పాలికాకుంత లికా
దధ్యాదిచ్ఛేదనీతుయా.

వైశాఖోదధిచారస్యాత్త
క్రాటః కరధర్షణః. 34

స్యాదాషాఢభవో భా
మో నవార్చిర్గగనోత్సుకః,

పంచార్చిశ్చ శ్రవిష్ఠాజోజ్ఞ
ఏకాంగః ప్రహర్షణః. 35

దీదివిద్వాదశార్చిఃస్యాజ్ఞీవ
ప్రాక్ ఫల్లనీ భవః,

కావ్యో దైత్యపురోధా
స్యాత్పోడశార్చిర్మఘాభవః.

ఉపప్లవోకచః కేతురాశ్లే
షాభవ ఆహికః,

జ్యోతీరథో గ్రహధారో
ధ్రువ ఉత్తానసాదజః. 36

ఆషాఢపూర్వజః (పు) ౧, జ్యేష్ఠామూ
లీయః ౨, జ్యేష్ఠమాసమని; ఇచ్ఛంతి
తలంచుచున్నారు.

కదుంకతా (నీ) ౧, నిత్యకర్త సమా
చారనిష్ఠురత్యే = నిత్యకర్తముల బాగుగ
చేయుటయందలి కష్టమునందు వర్తించున

వీణానుబంధః ౧, ఉపనాహః ౨, ఇ
ధీమద్భిః=పండితులచే, వీణానుబంధః=వీ
తంతులుండుతావని, అభిధీయతే = చెప్ప
బడుచున్నవి.

పాలికా ౧, కుంతలికా ౨, ఇవి దధా
దిచ్ఛేదనీ=కవ్వముగుత్తి, స్యాత్=అగును

వైశాఖః ౧, దధిచారః ౨, తక్రాటః
౩, కరధర్షణః ౪, ఇవి కవ్వపుకట్టు పేరులు

ఆషాఢభవః ౧, భామః ౨, నవార్చి
(నీ) ౩, గగనోత్సుకః ౪, (రూ. గగన

ల్లుకః). ఇవి అంగారకుని పేరులు.

పంచార్చిః ౧, శ్రవిష్ఠాజః ౨, జ్ఞః ౩
ఏకాంగః ౪, ప్రహర్షణః ౫, ఇవి బుధు

పేరులు.

దీదివిః ౧, ద్వాదశార్చిః నీ ౨, జీవః ౩
ప్రాక్ ఫల్లనీభవః ౪, ఇవి బృహస్పతి పేరులు

కావ్యః ౧, దైత్యపురోధాః నీ ౨
పోడశార్చిః నీ ౩, మఘాభవః ౪, ఇ

శుక్రుని పేరులు.

ఉపప్లవః ౧, కచః ౨, కేతుః ౩, ఆ
షాభవః ౪, ఆహికః ౫, ఇవి కేతువుపేర్లు

జ్యోతీరథః ౧, గ్రహధారః ౨, ధ్రువ
౩, ఉత్తానసాదజః ౪, ఇవి ధ్రువు

పేరులు.

స్వర్భాసుం గ్రహకల్లోలం
విదురభ్రపిశాచకం,

వనీవకో యాచనకో వసు
కీటో ముఖంపచః. 3౮

జాయమానవిషాణాగ్రే
కటాహో మహిషీశిశౌ,

ఛేదో హస్తేన సస్యానాం
కటభంగ ఉదాహృతః. 3౯

జలత్రా జంగమకుటీ కావా
రీమూర్ధకర్పరీ,

ఉష్ణవారణముత్కూటశ్చ
క్రాంగంచపుటోటజమ్. ౪౦

మునీనాంచచితాకుట్యాం
పర్ణోటజసహోటజౌ,

కారో త్తరశ్చవీనాహీ ప్ర
హిరంధూర్జలాంబికా. ౪౧

జలకూషీ జలాష్ట్రీ లీతలకం
పుష్కరిణ్యసి,

అసన్నాస్తమయః కశ్చిదు
పధూపిత ఇష్యతే. ౪౨

తత్త్వణాదిత్యముక్తాం తు
వదంత్యంగారిణీం దిశం,

స్వర్భాసుః ౧, గ్రహకల్లోలః ౨, అభ్ర
పిశాచకః 3, ఇవి, అభ్రపిశాచకం=రాహు
వని, విదుః=తెలిసికొనుచున్నారు.

వనీవకః ౧, యాచనకః ౨, వసుకీటః
3, ముఖంపచః ౪ యాచకునిపేరులు.

కటాహః (పు) ౧, జాయమాన=పుట్టు
చున్న, విషాణాగ్రే = కొమ్ములచివరగల,
మహిషీశిశౌ=గేదెదూడపేరు.

కటభంగః(పు) ౧, హస్తేన=చేతితో, స
స్యానాం=పైరులయొక్క, ఛేదః=కోయుట
గా, ఉదాహృతః=ఉదహరింపబడుచున్నది

జలత్రా ౧, జంగమకుటీ ౨, కావారీ
3, మూర్ధకర్పరీ ౪ ఇవివానలో నుపయో
గించు గూడపేరులు.

౧, ఉష్ణవారణం ౨, ఉత్కూటః 3, చ
క్రాంగం ౪, పుటోటజం ౫ గొడుగుపేరులు.

పర్ణోటజః ౧, సహోటజః ౨, మునీ
నాంచితకుట్యాం = మునులచే గట్టబడిన
గుడిసె పేరు.

కారో త్తరః ౧, చవీనాహీ ౨, ప్రహి
రంధూః 3, జలాంబికా ౪ బావిపేరులు.

జలకూషీ ౧, జలాష్ట్రీ ౨, తలకం 3,
పుష్కరిణి ౪ ఇవికోనేరుపేరు.

ఉపధూపితః (పు) ౧, కశ్చిత్ అసన్నా
స్తమయః=చావుసమీపించినవాడు, అని
ఇష్యతే=తలంపబడుచున్నది.

అంగారిణీ (సీ) ౧, తత్త్వణాదిత్యము
క్తాందిశం=అప్పుడే సూర్యుడు అస్తమిం
చిన దిక్కును, "అంగారిణీ" అని వదంతి
=చెప్పుచున్నారు.

అగారితం పలాశానాంకలి
కానిర్గమో భవేత్. ౪౩

గాంధారం రక్తచూర్ణం
తు సిందూరం రక్తవాలుకమ్,

కృస్తత్యా విభవాన్వేషీ
పార్శ్వకః సంధిజీవకః. ౪౪

అభశ్చరో భవేచ్ఛారః కు
సుమాలః కుజంభలః,

ప్రోక్తః కరికుసుంభస్తు నా
గకేసరచూర్ణకే. ౪౫

బర్బరం బర్బరీకం చ బర్బ
రీత్యపి చేష్యతే,

అభావాస్త్రీపరిత్యాగస్తు
రగ బ్రహ్మచర్యకమ్. ౪౬

యమినాం యద్రతం గో
వ్యం తత్ఫంజనతరం విదుః,

స్యాదాచామనకః ప్రాంతః
కటకోలః పతద్గ్రహః. ౪౭

అగారితం (న) ౧, పలాశానాం = మోః
గుచ్చెట్టుల, కలికానిర్గమః = మొగ్గలపుట్టు
పేరు, భవేత్ = అగును.

గాంధారం (న) ౧, రక్తచూర్ణం ౨
సిందూరం ౩, రక్తవాలుకం ౪, సిందూ
ముపేరు.

పార్శ్వకః ౧, సంధిజీవకః ౨, (కుస
త్యావిభవాన్వేషీ) ప్యాత్, (యీఁ
దున్ను పిశునుడగును.) (యీ ౨ న్ను
కుస్తత్యావిభవాన్వేషీ సూచకునికపేర్లు.

అభశ్చరః ౧, చారః ౨, కుసుమాలః
౩, కుజంభలః ౪ ఇవి చారః = పగటిదొంగ
భవేత్ = అగును.

కరికుసుంభః ౧, నాగకేసరచూర్ణః
౨, ఇవి నాగకేసరచూర్ణకే = నాగకేసరచూ
ర్ణమందు, ప్రోక్తః = చెప్పబడెను.

బర్బరం (న) ౧, బర్బరీకం ౨, బర్బరీ (క
సీ) ౩, ఇవి బర్బరీతి = హింగులమను పర్వ
థాతువుగా, ఇష్యతే = తలంపబడుచున్నది

తురగ బ్రహ్మచర్యకం (న) ౧, అభావ
త్ = లేకపోవుటవల్ల, స్త్రీపరిత్యాగః = ఆడి
దానిని వదులుటపేరు.

ఖంజనతరం (న) ౧, యమినాం = సనా
సులయొక్క, గోవ్యం = రహస్యమగు, ర
త్సరతం = వసంభోగము గలదో, తత్
అది ఖంజనతరమని, విదుః = తెలిసికొ
చున్నారు.

ఆచామనకః ౧, (ప్రాంతః ౨, కటకో
౩, పతద్గ్రహః ౪ ఇవి తమ్మపడిగ పేరు

మేలామందామసిమణిర్
సిధానీమసిప్రసూః,

వాలోపరితంతువిదుః పం
చావటమురస్కటం. రర

నారీణాం మండలీనృత్యం
బుధా హల్లిషకం విదుః,

మారీచో యాజకగజో
రాజహస్తీ మదోత్కటః. రర

అలంకారసువర్ణం యత్
తచ్చృంగీకనకం మతమ్,

రతిలతం నిధువనం సం
యోజనమితి స్మృతం. గిం

జీమూతకుటకుట్టిర కుట్ట
రాః కందరాకరః,

ఉద్దేశో గండకూపస్తు ప
ర్వతస్యాభిధీయతే. గిం

వాసితా ధేనుకా వైవ
వశా చ కరిణీ మతా,

మేలా ౧, మందాః ౨, మసిమణిః ౩,
మసిధానీ (ఈ. సీ) ౪ మసిప్రసూః ౫
సీరాబుడ్డిపేరులు.

వాలోపరితం (న) ౧, పంచావటం ౨,
ఉరస్కటం ౩, ఇవి బాలురు కట్టుకొను
బట్టకు పేరులు.

హల్లిషకం (న) ౧, నారీణాం = స్త్రీల
యొక్క, మండలీనృత్యం = వలయా
కారనృత్యముగా, విదుః = తెలిసికొను
చున్నారు.

మారీచః ౧, యాజకగజః ౨, రాజ
హస్తీ (న్) ౩, మదోత్కటః ౪ ఇవిరాచ
యేనుఁగు పేరులు.

శృంగీకనకం (న) ౧, అలంకారసువ
ర్ణంయత్=ఏ అలంకారసువర్ణముగలదో,
తత్=అది, శృంగీకనకం=శృంగీకనకమని,
మతం = ఇష్టమగుచున్నది.

రతిలతం (న) ౧, నిధువనం ౨, స
యోజనం ౩, ఇవి మైథునమునుగా,
స్మృతం=చెప్పబడెను.

జీమూతకుటః ౧, (పు) కుట్టిరః ౨, కు
ట్టారః ౩, కందరాకరః ౪ ఇవి పర్వతము
పేర్లు.

గండకూపః ౧, (పు) పర్వతస్య=పర్వత
ముయొక్క, ఉద్దేశః=వైప్రదేశము, గండ
కూపముగా, అభిధీయతే = చెప్పబడు
చున్నది.

వాసితా ౧, (సీ) ధేనుకా ౨, వశా ౩,
కరిణీ (ఈ. సీ) ౪ ఇవి ఏనుఁగుగా, మతా
- ముఁగుగని

బ్రహ్మాంగభూః క్రతుపశుః
సింహవిక్రాంతవాజినౌ. ౧౭౨

సముద్రగా నిర్ఘ్నిరిణీ త
లోదా జంబాలినీ శైవలినీ
తరంగిణీ,

విపాతకాదంబకపత్రవా
హః, పత్రీ ఖగో వీరతరోఽ
స్త్రకంటకః. ౧౭౩

వర్ణదూతః స్వస్తిముఖో
లేఖో వాచికహరకః,

లేఖో నిబధ్యతే యేన
తత్ర కాచనకాభిధా. ౧౭౪

తూరాచ్ఛం మాణిమంథం
చ విదుః సింధూపలం బుధాః,

పిశితం పలలం మాంసం
క్రవ్యమామిషముద్ధనమ్. ౧౭౫

పారావారమహాకచ్ఛం
హిస్తాచీతదారదౌ,

జిహ్వదరః కీకశాస్యశృం
చుఃపుత్రుశ్చాయినౌ. ౧౭౬

బ్రహ్మాంగభూః (ఉ. పు) ౧, క్రతు
శుః ౨, (ఉ) సింహవిక్రాంతః ౩, వాజీ
(న్. పు) గుఱ్ఱమునకు పేర్లు.

సముద్రగా (ఆ. సీ) ౧, నిర్ఘ్నిరిణీ (త
సీ) ౨, తలోదా ౩, జంబాలినీ ౪, శై
లినీ ౫, తరంగిణి ౬ నదికి పేర్లు.

విపాతః (పు) ౧, కాదంబకః ౨, పత్ర
వాహః ౩, పత్రీ (న్) ౪, ఖగః ౫, వీర
రః ౬, అస్త్రకంటకః ౭ ఇవి బాణమునకు
పేరులు.

వర్ణదూతః ౧, స్వస్తిముఖః ౨, లేఖ
౩, వాచికహరకః ౪ ఇవి ఉత్తరమునకు
పేరులు.

కాచనకా ౧, యేన=ఎందుచేత, లేఖ
నిబధ్యతే; = జాబుమూయబడుచున్నదొ
తత్ర=అందు, కాచనకాభిధా = కాచ
యనిపేరు. (కవరు)

తూరాచ్ఛం ౧, (న) మాణిమంథం -
సింధూపలం ౩, ఇవి బుధాః=విద్వాంసుః
సైంధవణముగా, విదుః = తెలిసికొ
చున్నారు.

పిశితం (న) ౧, పలలం ౨, మాంస
౩, క్రవ్యం ౪, ఆమిషం ౫, ఉద్ధనం
ఇవి మాంసము పేరులు.

పారావారః (పు) ౧, మహాకచ్ఛః
మహీస్తాచీరం (న) ౩, దారదః ౪
సముద్రమునకు పేర్లు.

జిహ్వదరః (పు) ౧, కీకశాస్యః ౨, చం
మత్ (త్) ౩, తరుశ్చాయినౌ (న్) ౪
పక్షికి పేర్లు.

కోజాగరే తథా సస్థిః
కౌముదీ చార ఇష్యతే. ౬౫

సముద్రగృహ మిత్యా
హుర్జలయంత్రనికేతనం,

ప్రేతాదిభిర్దృషీతో యః
ఏ ఆవిష్టోఽభ్రమన్భూహిః. ౬౬

హిమమింద్రాగ్నిధూమశ్చ
ఖబాష్పౌ రజనీజలం,

యే శివాయతనోత్సృష్టా
తే సంధ్యాబలయో వృషాః.

విషాక్తాస్త్రహతస్యాహుః
పశోర్దాంసం తు గృంజనం,

ధూమికా ధూమమహి
రో హిమర్షుంటిః కుహే
లికా. ౬౮

పోతాచ్ఛాదనమాహు
స్తువరకమథవస్త్రకుఙ్క్తిమం క
శయః,

కౌముదీచారః (పుం) కోజాగరే =
ఆశ్వయుజపూర్ణిమయందు, తథా = ఆ
విధముగా, సస్థిః=పండితులచే, “కౌముదీ
చారః” అనుపదము ఇష్యతే=చెప్పబడు
చున్నది.

సముద్రగృహం ౧, జలయంత్రనికే
తనం ౨ ఇవి సముద్రగృహమితి=సముద్ర
గృహమని, ఆహుః=చెప్పుచున్నారు.

ఆవిష్టః, (పు) ప్రేతాదిభిః యః గృహీ
తః, ప్రేతాదులచే ఎవఁడు గ్రహింపబడి,
బహిః భ్రమన్ = వెలుపలతిరుగునో, సః
వాఁడు.

హిమం ౧, ఇంద్రాగ్నిధూమః ౨,
ఖబాష్పః ౩, రజనీజలం ౪ ఇవి మంచు
పేరులు.

సంధ్యాబలిః యేశివాయతనోత్సృష్టాః
=ఏవి శివాలయమందు విడువబడినవో,
తేవృషాః = ఆయెద్దలు “సంధ్యాబలిః”
అనబడును.

గృంజనం (న) విషాక్తాస్త్రహతస్య =
విషముపూసిన ఆయుధముచేఁజంపబడిన,
పశోః మాంసం=పశుమాంసము. “గృంజ
నం” అని ఆహుః=చెప్పబడుచున్నది.

ధూమికా ౧, ధూమమహిషీ ౨, హి
మర్షుంటిః ౩, కుహేలికా, ౪ ఇవి పొగ
మంచుపేరులు.

పోతాచ్ఛాదనం (న) ౧, వరకం ౨,
వస్త్రకుఙ్క్తిమం ౩, ఈపదములను డేరా
అని కవయః=కవులు, ఆహుః = చెప్పు
చున్నారు.

తంత్రవిముక్తం వాసో
నిష్ప్రవణిం నిష్ప్రవాణిం చ.

మహాఘోషం క్రయా
రోహం హట్టం పశ్యాజిరం
విదుః,

బహుమానుషసంకీర్ణం ని
ర్ఘటం చ కరాంగణమ్. ౭౦

శాలభంజీ దారుగర్భా
కురంటీ దారుపుత్రికా,

కాదంబినీ నవోమేఘః
కాలీ స్యాత్కాలికాపి చ.

క్రోశద్ధనిః క్రోశతాలా
ఛక్రా విజయమర్దలః,

స్యాత్ప్రతిపత్తిః పటహా
లంపాపటహా ఇత్యపి. ౭౧

కుకూలం కాయవలనం
తనుత్రం దంశనం విదుః,

శిరస్త్రం శీర్షరక్షం చ శీ
ర్షణ్యం శీర్షకం చ తత్. ౭౩

స్యాజ్జాలికాలోహమయీ
జాలస్రాయంగరక్షిణీ,

నిష్ప్రవణిః ౧, నిష్ప్రవాణిః ౨, తం
విముక్తం=మగ్ధమునుండితీసిన క్రొత్తదా
వాసః=ముస్త్రముపేరులు.

మహాఘోషః ౧, క్రయారోహః
హట్టః ౩ పశ్యాజిరం, (న) ఇవి హట్ట
అంగడివీధినిగా, ఆహుః=చెప్పుచున్నా
నిర్ఘటం ౧, కరాంగణం ౨ ఇవి భవ
మానుషసంకీర్ణం=పెక్కుజనులచే వ్యా
మైన అంగడివీధి.

శాలభంజీ (ఈ. సీ) ౧, దారుగర్భ
౨, కురంటీ ౩, దారుపుత్రికా ౪ ఇ
కొయ్యబొమ్మ పేరులు.

కాదంబినీ (ఈ. సీ) ౧, కాలీ ౨, క
లికా. ౩ ఇవి, నవోమేఘః=నవమేఘబృ
దముపేర్లు.

క్రోశద్ధనిః ౧, క్రోశతాలః ౨,
క్రా. (ఆ. సీ) ౩, విజయమర్దలః ౪
కాపేరులు.

ప్రతిపత్తిః ౧, పటహః ౨, లంపాప
హః. ౩ ఇవి పటహః=తప్పెట, స్యాత్
అగును.

కుకూలం (న) ౧, కాయవలనం ౨
తనుత్రం ౩, దంశనం ౪ కవచము
పేరులుగా, విదుః=తెలిసికొనుచున్నారు.

శిరస్త్రం ౧, శీర్షరక్షం ౨, శీర్షరక్ష
౩ ఇవి ఇనుపగొలుసు కుల్లాయి పేరులు
జాలికా (ఆ. సీ) ౧, లోహమయీ
=లోహముతోజేసిన, జాలస్రాయ = ప
వలెనుండు అంగరక్షిణీ=కవచము, స్యాత్
=అగును.

పన్నుంధ్రీ పాదవిరజాః కో
పాదరథీ భవేత్. 2౪

పన్నుంధ్రీ ౧, పాదవిరజా స. (సీ) ౨,
కోశీ 3, పాదరథీ (ఈ. సీ) ౪ మీఁగా
లు సగము కప్పియుండు ఇనుపపాదరత్న,
భవేత్=అగును.

రుచకం లవణం యౌరం
తీక్షణం జలరసం విదుః,

రుచకం ౧, లవణం ౨, యౌరం 3,
తీక్షణం ౪, జలరసం ౫ ఇవి ఉప్పు అని
విదుః=తెలియుచున్నారు.

జ్యోతిర్బిజం చ ఖద్యో
ం ధ్వంతోన్దేపం తమో
సణిః. 2౫

జ్యోతిర్బిజం ౧, ఖద్యోతం ౨, ధ్వ
తోన్దేపం 3, తమోమణిః ౪ ఇవి మెఱుఁ
గుడుపురుగు పేరులు.

జలశూకరజలజిహ్వాజల
ంటకవార్భటా తథానక్రే,

జలశూకరః ౧, జలజిహ్వాః ౨, జలకం
టకః 3, వార్భటః ౪, నక్రః ౫ ఇవి నక్రే
=మొసలియనునర్థము గలవి.

జలనకులజలబిడాలౌ నీ
గాఖు జలప్లవాపుధ్రే. 2౬

జలనకులః ౧, జలబిడాలః ౨, నీరా
ఖుః 3, జలప్లవః ౪, ఉధ్రః ౫ ఇవి నీటి
పిల్లి పేరులు.

శిశుమారో జలకపిశ్చప
గాంగోఽసిపుచ్చకః,

శిశుమారః ౧, జలకపిః ౨, చపలాంగః 3,
అసిపుచ్చకః ౪ ఇవి జలజంతువిశేషములు.

గ్రాహో జలకిరాటశ్చ న
క్రరాజో జలాంటకః. 2౭

గ్రాహః ౧, జలకిరాటః ౨, నక్రరాజః
3, జలాంటకః ౪ ఇవి గుఱ్ఱపుఘాత
చేడు పేరులు.

మృతకాంతకశ్చ భీదుర్వృ
ధూర్తశయాలు వంచకాభ
సజః,

మృతకాంతకః ౧, భీరుః ౨, వృకః 3,
ధూర్తః ౪, శయాలుః ౫, వంచకః ౬,
అభరుక్ (జ) ౭ ఇవి నక్క పేరులు.

శాలామృగోఽస్థిభక్షో గ్రా
సమృగో మండలః కపిలః.

శాలామృగః ౧, అస్థిభక్షః ౨, గ్రామ
మృగః 3, మండలః ౪, కపిలః ౫, ఇవి
కుక్క పేరులు.

ఉల్కాముఖిశ్చగాలియా
స్తజిహ్వోఽతిసామనా,

దీప్తిజిహ్వ (సీ) ౧, మా=వ 3, ఉల్కా-
ముఖిశ్చగాలి = కొఱివిపంటిముఖముగల
దో, సా=అది, మతా=చెప్పబడుచున్నది.

స్కంధవాహస్తు శంకశ్చ
శృంగీ గోరక్షధూర్తిలః ౨౯

హేరంబః కాసరశ్చైవ
రక్తాక్షః సైరిభస్తథా,
రోమశః బహురోమా
స్యాదురణశ్చపృథూదరః ౩౦

ఇడిక్కస్తు బాలవాహ్య
వనచ్ఛాగోఽతిరోమశః,
వరణోధూమ్రశూకఃస్యా
ద్రుష్ట్యఃశృంఖలకస్తథా ౩౧
చక్రముఖఃసూచిరోమా
వరాహః స్థూలనాసికః,

కంఠీరవస్తు పారీంద్రః కేస
రీ గజమాచలః ౩౨

నేత్రపిండో వృషాహారో
మేనాదః కుండమః స్తృతః,

గంధాఖుర్గంధనకులశ్చుం
చుః పుంవృష ఉచ్యతే ౩౩

ద్రోణోఽరిష్టోనాలిజంఘ
ఆత్మఘోషస్తు మాద్గలిః,

గోభంఢీరః పంకకీరో హ
పుత్రీ రాజభట్టికా ౩౪

గంగాచిల్లీ తు దేవట్టి వి
శ్వకా జలకుక్కుటీ,

స్కంధవాహః ౧, శంకః ౨, శృంగీ
(న. పు) ౩, గౌః (ఓ. పు) ౪ అక్షధూ
ర్తిలః ౫ ఇవి బండివాగు ఎద్దుపేరులు.

హేరంబః ౧, కాసరః ౨, రక్తాక్షః ౩,
సైరిభః ౪ ఇవి దున్నపోతు పేరులు.

రోమశః ౧, బహురోమా (న్. పు)
౨, ఉరణః ౩, పృథూదరః ౪ ఇవి మేఁక
పేరులు.

ఇడిక్కః ౧, బాలవాహ్యః ౨, వన
చ్ఛాగః ౩, అతిరోమశః ౪

వరణః ౧, ధూమ్రశూకః ౨, ఉష్ఠ్యః
౩, శృంఖలకః ౪ ఇవి ఒంటెపేరులు.

చక్రముఖః ౧, సూచిరోమా (న్. పు)
౨, వరాహః ౩, స్థూలనాసికః ౪ ఇవి
పందిపేరులు.

కంఠీరవః ౧, పారీంద్రః ౨, కేసరీ (న్. పు)
౩, గజమాచలః ౪ ఇవి సింహముపేరు.

నేత్రపిండః ౧, వృషాహారః ౨, మే
నాదః ౩, కుండమః ౪ ఇవి పిల్లిపేరులు.

గంధాఖుః ౧, గంధనకులః ౨, చుం
చుః ౩, పుంవృషః ౪ ఇవి వాసనయేలుక
యని ఉచ్యతే=చెప్పబడుచున్నవి.

ద్రోణః ౧, అరిష్టః ౨, నాలిజంఘః ౩,
ఆత్మఘోషః ౪, మాద్గలిః ౫ ఇవి బొంత
కాకిపేరులు.

గోభంఢీరః ౧, పంకకీరః ౨ హపుత్రీ
౩, రాజభట్టికా ౪ చీచుకొక్కెరపేరు.

గంగాచిల్లీ (ఈ. సీ) ౧, దేవట్టి ౨,
విశ్వకా ౩, జలకుక్కుటీ ౪ ఇవి చీరపిట్ట
పేరులు.

విట్టారికో మకుటకో S SUPRAHANYAM విట్టారికో (నీ) ౧, కుణపీ ౨,
రాటీ గోకిరాటికా. ౧౫౧ No. 613, గోకిరాటికా ౪ ఇవి గోరు.
1. వర్తక విశేషము పేరులు.

మృగేంద్ర చటకో ఘాతి మృగేంద్ర చటకః ౧, ఘాతిపక్షి (న్.
పక్షి గ్రహకమారకా, పు) ౨, గ్రహకః ౩, మారకః ౪ ఇవి
డేగపేరులు.

కులాలం కుక్కుటం ప్రా కులాలః ౧, కుక్కుటః ౨, కుక్కుభః
కూః కుక్కుభం కుహకస్వ ౩, కుహకస్వరః ౪ ఇవి అడవి కోడియని
౧౦. ౧౬ ప్రాహుః=చెప్పుచున్నారు.

కర్కరాక్షః కలాటీనఃఖం కర్కరాక్షః ౧, కలాటీనః ౨, ఖంజ
సలేఖస్తు ఖంజనః, లేఖః ౩, ఖంజనః ౪ ఇవి భరద్వాజపక్షి
పేరులు.

ప్రాసాదకుక్కుటో ఝల్ల ప్రాసాదకుక్కుటః ౧, ఝల్లకంఠః
కంతో గృహకపోతకః. ౧౭ ౨, గృహకపోతకః ౩ ఇవి పావురము
పేరులు.

ధావ్వింక్షపుష్టః కలకంతో ధావ్వింక్షపుష్టః ౧, కలకంతః ౨, మధు
మధుకంతకుహూముఖః, కంతః ౩, కుహూముఖః ౪ కోకిల
పేరులు.

ఝంపాశీ మత్స్యరంకః ఝంపాశీ (న్. పు) ౧, మత్స్యరంకః
కాన్తజలమద్ధుర్జణీచకః. ౧౮ ౨, జలమద్ధుః ౩, మణీచకః ౪ ఇవి మత్స్య
రంగమను పక్షివిశేషము.

కలవింకశ్చిత్రపృష్ఠో గృ కలవింకః ౧, చిత్రపృష్ఠః ౨, గృహ
హనీడో వృషాయణః, నీడః ౩, వృషాయణః ౪ ఇవి పిచ్చుక
పేరులు.

బరండా చిత్రపాదా చ బరండా (సీ) ౧, చిత్రపాదా ౨,
చిత్రనేత్రా చ సారికా. ౧౯ చిత్రనేత్రా ౩, సారికా ౪ ఇవి గోరువంక
పేరులు.

మయూరచటకో దక్షః మయూరచటకః ౧, దక్షః ౨, కృక
కృకవాకుర్నిశాకరః, వాకుః ౩, నిశాకరః ౪ ఇవి గ్రామపుకోడి
పేరులు.

శతపత్రః సితాపాంగః
ప్రచలాకీ చ చంద్రకీ. ౯౦

కిసలయమసితరురాగం వి
దుర్లతాయావకం ప్రవాళం
చ,

కంటకసంజ్ఞాస్తమనఖశితా
గ్రదల సూచిరాం కిలద్రుమ
రాః. ౯౧

ద్రోణీదళః సూచిపుష్ప
జంబూల క్రకచచ్ఛదః,

మండాతిష్యఫలాథాశ్రీ
వల్యా పంచరసా శివా. ౯౨

సహస్రవీర్యా విరజా భా
ర్గవీ మండల రుహః,

ప్రహర్షిణీ నిశాహ్వ చ
లసా గంధఫలాశికా. ౯౩

మృదుపుష్పః శూకతరుః
శిరీషో విషనాశనః,

వరాహకాలీ కథితః సూ
ర్యావర్తస్తు శాబ్దికైః. ౯౪

వజ్రవల్లీస్థసంహారో హ
స్తిశుండీ వనాలికా,

శతపత్రః ౧, సితాపాంగః ౨
లాకీ (న్. పు) ౩, చంద్రకీ (న్)
నెమలిపేరులు.

కిసలయం ౧, తరురాగం ౨
యావకం ౩, ప్రవాళం ౪ ఇవి
పేరులు.

తరునఖః ౧, సితాగ్రః ౨, ద
౩, రాంకిలః ౪, ద్రుమరః ౫, క
ఇవి చెట్టుముండ్లపేరులు.

ద్రోణీదళః ౧, సూచిపుష్పః
బూలః, ౩, క్రకచచ్ఛదః ౪ ఇవి
పేరులు.

మండా (సీ) ౧, తిష్యఫలా
శ్రీ ౩, వల్యా ౪, పంచరసా ౫
౬ ఇవి ఉసిరికపేరులు.

సహస్రవీర్యా ౧, విరజా ౨,
(ఈ. సీ) ౩ మండలీ ౪, రుహః
గరికపేరులు.

ప్రహర్షిణీ (ఈ. సీ) ౧, నిశా
లసా ౩, గంధఫలాశికా ౪ ఇవి
పేరులు.

మృదుపుష్పః ౧, శూకతరుః
షః ౩, విషనాశనః ౪ ఇవి దిరి
పేరు.

వరాహకాలీ ౧, సూర్యావ
ఇవి శాబ్దికైః=వ్యాకరణజ్ఞులచే
మణి పుష్పవృక్షముగా, కథితః
బడుచున్నది.

వజ్రవల్లీ ౧, అసిసంహారః ౨
శుండీ ౩, వనాలికా ౪ నల్లరుచి

వనతి క్త్రస్త్రియాం గ్రీష్మా
రీటః పక్షసుందరః. ౯౧

మధుపుష్పో మధూకశ్చ
డపుష్పో మధుద్రుమః, ౯౨

వృత్తపుష్పః ప్రావృషేణ్యో
రిద్రస్తు హలిప్రియః. ౯౩

ఏలాత్వచినుగంధా చ
టికాచర్తసంభవా, ౯౪

కూష్మాండకః పుష్పఫలో
నవాసశ్చ వేష్టకః. ౯౫

వేషణః కాసమర్దశ్చ ప
రోహసూర ఇత్యపి,
ఓకో దశాలీ ప్రాచీరమో
యోలిరవహాలికా. ౯౬

కల్యవర్తః ప్రాతరాశః
త్రోభజనమిష్యతే,

శృగాలికా చ డింబం చ
మరం విట్రవోఽపి చ. ౯౭

సూంధఫలః స్త తుంగశ్చ
రికేలః పుటోదకః,

గుడదారుర్ధుతృణమసి
త్రో మహారసః. ౧౦౦

వనతి క్తః ౧, గ్రీష్మారిరీటః ౨, పక్ష
సుందః ౩ ఇవి లొడ్డుగ పేరులు.

మధుపుష్పః ౧, మధూకః ౨, గుడ
పుష్పః ౩, మధుద్రుమః ౪ ఇవి ఇప్ప చెట్టు
పేరులు.

వృత్తపుష్పః ౧, ప్రావృషేణ్యః ౨,
హారిద్రః ౩, హలిప్రియః ౪ ఇవి కడిమి
చెట్టు పేరులు.

ఏలా ౧, త్వచినుగంధా ౨, పుటికా
౩, చర్తసంభవా ౪ ఇవి ఏలక కాయల
చెట్టు.

కూష్మాండకః ౧, పుష్పఫలః ౨, వన
వాసః ౩, వేష్టకః ౪ ఇవి గుమ్మడిచెట్టు
పేరు.

వేషణః ౧, కాసమర్దః ౨, పరోహసూ
రః ౩ ఇవి కసింద చెట్టు.

ఓకః ౧, దశాలీ ౨, ప్రాచీరం ౩, ఓ
యోలిః ౪, అవహాలికా ౫ ఇవి కంచెకోట
పేరులు.

కల్యవర్తః ౧, ప్రాతరాశః ౨ ఇవి
ప్రాతరోభజనం = చడితన్నమని, ఇష్యత్ =
తలంచుచున్నారు.

శృగాలికా ౧, డింబం ౨, డమరం ౩,
విద్రవః ౪ ఇవి భయముతో పరుగెత్తుట
పేరులు.

సూంధఫలః ౧, తుంగః ౨, నారికేలః
౩, పుటోదకః ౪ ఇవి కొబ్బరిచెట్టు పేరులు.

గుడదారుః ౧, మధుతృణం ౨, అసి
పత్రః ౩, మహారసః ౪ ఇవి చెఱకుగడ
పేరులు.

రాజాలుకో మహాకందో
మూలకో హస్తీదంతకః,

క్షుద్రరసా తిక్తగుంజా
సరఘా దిద్ధవర్కటీ. ౧౦౧

క్షుద్రపత్రా చ చాంగేరీ
క్షుద్రామ్లా చామ్లలోణికా,

ప్రాచీనామలకం రక్తం బ
దరామలకం తథా. ౧౦౨

పిష్టసారభమేకాంగం శ్రీ
ఖండం మాలయం విదుః,

మృగనాభి ర్మృగమదో
గంధ శేఖరమిత్యపి. ౧౦౩

సితాభ్రం తరుసారం చ
వేరకం రసకేసరమ్,

కాలేయం వంశకం జోం
గం కాలీయం వరచందనం.

తృణసారా మృత్యుఫలా
రంభా చ కదలీ భవేత్,

ఉద్ధావా సితః పరారుస్యా
తృథా రాజపటోలకః. ౧౦౪

కుంకుమం పీతకావేరం
ఘృస్పృణం కుసుమాత్తకం,

అరకో జలకేశశ్చ కా
వారం శైవలం విదుః. ౧౦౫

రాజాలుకః ౧, మహాకందః ౨, వ
లకః ౩, హస్తీదంతకః ౪ ఇవి కందష
లము పేరులు.

క్షుద్రరసా ౧, తిక్తగుంజా ౨, సరః
౩, విద్ధవర్కటీ ౪ ఇవి కానుగచె
పేరులు.

క్షుద్రపత్రా ౧, చాంగేరీ ౨, క్షు
మ్లా ౩, ఆమ్లలోణికా ౪ ఇవి పులిచి
పేరు.

ప్రాచీనామలకం ౧, రక్తం ౨, బద
మలకం ౩ ఇవి రాచయుసిరిక పేరులు.

పిష్టసారభం ౧, ఏకాంగం ౨,
ఖండం ౩, మాలయం ౪ ఇవి మం
గందముపేరు.

మృగనాభిః ౧, మృగమదః ౨, గం
శేఖరం ౩ ఇవి కస్తూరిపేరులు.

సితాభ్రం ౧, తరుసారం ౨, వేరక
౩, రసకేసరం ౪ ఇవి కర్పూరముపేరులు.

కాలేయం ౧, వంశకం ౨, జోంగ
౩, కాలీయం ౪, వరచందనం ౫ ఇ
అగురు పేరులు.

తృణసారా ౧, మృత్యుఫలా ౨, ర
భా ౩, కదలీ ౪ ఇవి అరటిచెట్టు పేర్లు.

ఉద్ధావాసితః ౧, పరారుః ౨, రాజపట
లకః ౩ ఇవి పొట్టపేరులు.

కుంకుమం ౧, పీతకావేరం ౨, ఘృస్
పృణం ౩, కుసుమాత్తకం ౪ ఇవి కుంకు
పేరులు.

అరకః ౧, జలకేశః, ౨. కావారం ౩
శైవలం ౪ ఇవి నాచుపేరులు.

ఉన్నత్తకా హలాపుష్పే
హత్పాటలిఘాంటికా,

ఉన్నత్తకా ౧, హలాపుష్పం ౨, బృహ
త్పాటలిః ౩, ఘాంటికః ౪ ఇవి ఉన్నత్త
పేరులు.

కింశుకః కరకః పర్ణిలాఘ్నాః
క్షుః సుభీరవః. ౧౧౭

కింశుకః ౧, కరకః ౨, పర్ణి (న్) ౩,
లాఘ్నాః ౪, సుభీరవః ౫ ఇవి మోదుగ
చెట్టుపేరులు.

అమండపంచాంగుల వర్ధ
నా గంధర్వహస్తత్రిపుటీ
శ్చ

అమండః ౧, పంచాంగులః ౨, వర్ధ
నానః ౩, గంధర్వహస్తః ౪, త్రిపుటీ
ఫలః ౫ ఇవి ఆముదపుచెట్టుపేరులు.

రేణుః సతీలస్త్రాణకేతు
త్తుబీజౌ కిలాటీ చ తేతః
ర్వా. ౧౧౮

రేణుః ౧, సతీలః ౨, త్రాణకేతుః ౩,
మృత్తుబీజః ౪, కిలాటీ (న్) ౫, సువర్వా
(న్) ౬ ఇవి వెదురుపేరు.

కచమాలోమరుద్వాహా
మో. మంభః శిఖిధ్వజః,

కచమాలః ౧, మరుద్వాహః ౨, ధూ
మః ౩, మంభః ౪, శిఖిధ్వజః ౫ ఇవి పాగ
పేరులు.

శాఖానగర మాహుస్తద్య
ర్ణం పురాంతరం. ౧౧౯

శాఖానగరం (న) అభ్యర్ణం యత్ పు
రాంతరం = సమీపమునందున్న పురమునకు
“శాఖానగరమ”ని అహుః = చెప్పబడు
చున్నది.

ఆహుర్జలకరంకశ్చజలజం
చికాముఖం,

జలకరంకః ౧, జలజం ౨, సూచికా
ముఖం ౩ ఇవి శంఖముపేరులు.

ఉపజిహ్వకోత్పాదికా చ
దుద్ధేహికాదివీ. ౧౨౦

ఉపజిహ్వకః ౧, ఉత్పాదికా ౨, వటః
౩, ఉద్దేహికా ౪, దివీ (ఈ. నీ) ౫ ఇవి
కొండనాలుకపేరు.

శుల్ప మాదుంబరంరక్తం
చ్చాస్యం తామ్రకం విదుః

శుల్పం ౧, దౌదుంబరం ౨, రక్తం
౩, ప్లేచ్చాస్యం ౪, తామ్రకం ౫ ఇవి
రాగిపేరు.

దుర్నామా దీర్ఘకోషీ
త్పంకశుక్తి స్థితాలికా.

దుర్నామా (న్) ౧, దీర్ఘకోషీ ౨,
పంకశుక్తిః ౩, స్థితాలికా ౪ ఇవి ఏనుగు
జులగపేరు.

ఆకాశమూలీ కుత్సణం
కుంభికాజలవల్కలం,

శంబూకో జలడింభఃస్యా
ద్భుశ్చరః పంకమండుకః. ౧౧౨
ఆటీలకం తర్ణకానాం స్థ
లీఘ క్రీడనం మతం,

యష్టిశ్చబ్దవతీ ధీరైః ఖేభ
రక్త ఇతి స్పృతః. ౧౧౩

లేఖాత్రయాంకితం భా
లం త్రిపతాకం విదుర్బుధాః,

అర్ధచంద్రం కర్కరేటం
విదురంగులితోరణం. ౧౧౪

సిద్ధజలం చ గృహాన్లుమ
వంతిసోమంతుపోదకంశుక్తం,

నగ్నాటకనిర్గ్రంథకభందే
తదిగంబరకానగ్నే. ౧౧౫

కరపాత్రం జలక్రీడా
వ్యాత్యుక్షీకరపత్రికా,

శరాణాం పత్రరచనా,
పత్రణా పరికీర్తితా. ౧౧౬

ఆకాశమూలీ (ఈ. సీ) ౧, కుత్సణం
౨, కుంభికా ౩ జలవల్కలం ౪ ఇవి నీట
పాచిపేరు.

శంబూకః ౧, జలడింభః ౨, దుశ్చరః ౩
పంకమండుకః ౪ ఇవి నత్తగుల్ల పేరులు.

ఆటీలకం (న) ౧, తర్ణకానాం స్థలీఘః
దూడలున్నచోట, క్రీడనం మతం=ఆట
చెప్పబడుచున్నది.

శబ్దవతీ ౧, యష్టిః ౨, ఖేభరకః ౩
ఇవి ధీరైః = పండితులచే “వేణువు” అ,
స్పృతః=తలంపబడుచున్నది.

త్రిపతాకం ౧, లేఖాత్రయాంకితం
మూడురేఖలుగల, ఫాలం=నాసలు “త్రి
తాకమని” బుధాః పండితులు, విదుః
తెలియుచున్నారు.

అర్ధచంద్రం ౧, కర్కరేటం ౨, ఆ
గులితోరణం ౩ ఇవి మెడబట్టి గెంటు
పేరు.

సిద్ధజలం ౧, గృహాన్లుం ౨, అవం
సోమం ౩, తుపోదకం ౪ శుక్తం ౫
బియ్యపుకడుగు పేరులు.

నగ్నాటకః ౧, నిర్గ్రంథకః ౨, భ
దేతః ౩, దిగంబరకః ౪, నగ్నః ౫
దిస్సమొలగల యోగి పేరులు.

కరపాత్రం ౧, జలక్రీడా ౨, వ
త్యుక్షీః ౩, కరపత్రికా (ఆ-సీ) ౪
జలక్రీడ పేరులు.

పత్రణా (సీ) ౧ శరాణాం పత్ర
నా=బాణములకు ఈకలుకట్టుట, పరికీ
తా=చెప్పబడుచున్నది.

పంచభద్రా హయాస్తేయే
పంచస్వంగేషు పుష్పితాః,

యశ్చారకో ముద్గభుజాం
స స్యాద్వల్లభపాలకః. ౧౧౭

నిగాలస్థో య ఆవర్తః
సహిదేవమణిః స్మృతః,

తథా వక్షసివాహస్యశ్రీ
వృక్షక ఉదాహృతః. ౧౧౮

బంధః పలాశపత్రాణాం
శీర్షే పత్రపిశాచికా

సువసంతకశబ్దేన ఉచ్యతే
మదనోత్సవః. ౧౧౯

కర్వటం ద్విశతగ్రామమ
ధ్యే గ్రామమనోహరం,

తథా చతుశ్శతగ్రామమ
ధ్యే ద్రోణముఖం విదుః.

యద్యాత్రామంగలం సా
మ తదప్రతిరథం విదుః,

పంచభద్రః ౧, యే పంచసు అంగేషు
పుష్పితాః=ఏవి యైదుఅవయవముల పుష్ప
చిహ్నముగలవో, తే హయాః = ఆగుట్ట
ములపేరులు.

వల్లభపాలకః ౧, ముద్గభుజాం=వెనరవ
ప్ప మొదలగునవి తినుగుట్టములను, యః
చారకః=ఎవడు కాయునో, సః=వాడు.

దేవమణిః ౧, నిగాలస్థః=మెడచెంతను
న్న, ఆవర్తః=సుడియేదో, సహి=అది, “దేవ
మణియని” స్మృతః = చెప్పబడుచున్నది.

శ్రీవృక్షకః (పు) ౧, తథా = అటులే,
వాహస్య వక్షసి=గుట్టపురొమ్మనగలసుడి,
ఉదాహృతః=చెప్పబడుచున్నది.

పత్రపిశాచికా (నీ) ౧, శీర్షే=పైన,
పలాశపత్రాణాంబంధః=మోదుగుఆకులు
కప్పినది “గుడిసె” పేరు.

సువసంతకః ౧, మదనోత్సవః=మద
నోత్సవము ఉచ్యతే చెప్పబడుచున్నది.

కర్వటం (న) ౧, ద్విశతగ్రామమధ్యే=
రెండువందల గ్రామములమధ్యనుండు,
మనోహరం = మనోజ్ఞమైన, గ్రామం =
గ్రామముపేరు.

ద్రోణముఖం (న) ౧, చతుశ్శతగ్రామ
మధ్యే=నాలుగువందల గ్రామములమధ్య
నున్న (గ్రామమని) విదుః = తెలిసికొను
చున్నారు.

అప్రతిరథం ౧, యాత్రామంగలం య
త సామ=యాత్రయందు చదువబడు మం
గళకరమగు సామవేదమేదికలదో అది,
విదుః=తెలిసికొనుచున్నారు.

భోగావలీ వందిపాతః

నేతుః పూరణపిండరౌ,

దేవద్రోణీ దేవయాత్రా

శూనాథోజిహ్వాకామతా.

పాలిః సముత్థితశ్శశ్రు

ర్తరుండోచ్చలలాటికా,

రాకాదృష్టరజాః కన్యా

పోటాస్త్రీపుంసలక్షణా. ౨౩౦

మహత్తరో గ్రామకూటా

మర్తరోఽవ్యక్తనిస్స్వనః,

శివాలయః పితృవనం

చితాకాష్ఠమతిచితిః.

కర్ణవంశో భవేన్మంచః

శ్రీగ్రహః శకునిప్రసా,

తాంబూలదో వాగులికః

భోగావలీ ౧, వందిపాతః ౨ ఇ
స్తోత్రపాతముపేరులు.

నేతుః ౧, పూరణపిండలీ ౨ ఇవి నేః
పుపేరులు.

దేవద్రోణీ ౧, దేవయాత్రా ౨ ఇ
పుణ్యక్షేత్ర యాత్ర పేరులు.

శూనా ౧, జిహ్వాకా ౨ ఇవి ఉల్బాః
ము మొదలగు అయిదుపాపములపేరులు.

పాలిః ౧ సముత్థితశ్శశ్రు = మొలక
గడ్డముగల ఆడుది.

మరుండః ౧, ఉచ్చలలాటికా ౨ ఇ
పెద్దకనుబొమ్మలుగలదానిపేరు.

రాకా ౧, దృష్టరజాః కన్యా = రజః
లయైనస్త్రీ.

పోటా (స్త్రీ) స్త్రీ పుంసలక్షణా = పురు
లక్షణములు స్త్రీలక్షణములుగల స్త్రీపేరు.

మహత్తరః ౧, గ్రామకూటః ౨ ఇ
గొప్పవానికిపేర్లు.

మర్తరః ౧, అవ్యక్తనిస్స్వనః ౨ ఇ
అస్పష్టధ్వనిపేరులు.

శివాలయః ౧, పితృవనం ౨ ఇవి శ్శ
నముపేర్లు.

చితా ౧, కాష్ఠమతీ ౨, చితిః ౩ ఇ
కాష్ఠముపేరులు.

కర్ణవంశః ౧, మంచః ౨ ఇవి మంచః
పేర్లు.

శ్రీగ్రహః ౧ శకునిప్రసా ౨ ఇ
పక్షులకు నీరుపోయుశాల.

తాంబూలదః ౧ వాగులికః ౨ ఇ
తాంబూలము లిచ్చువానిపేరులు.

సురభిః ఫాల్గునానుజః.

సురభిః ౧, ఫాల్గునానుజః ౨ ఇవి వసంత
కాలము పేరులు.

తాంబూలరాగో మసుర

తాంబూలరాగో ౧, మసురః ౨ ఇవి
తాంబూలరాగము పేరులు.

స్తరువారిః కృపాణకః,

తరువారిః ౧, కృపాణకః ౨ ఇవి ఖడ్గము
పేరులు.

స్వాగతం కుశలప్రశ్నః

స్వాగతం ౧ కుశలప్రశ్నః ౨ ఇవి కుశ
లప్రశ్నము పేరులు.

సామీచీవందనా మతా.

సామీచీ ౧, వందనా ౨ ఇవి స్తుతి
పేరులు.

సముద్గః సంపుటో జ్ఞేయో
హయస్కంధో హయ

సముద్గః ౧, సంపుటః ౨ బరిణామేరు.
హయస్కంధః ౧, హయచ్ఛటా ౨
గుఱ్ఱముమూఁపుజూలుపేరు.

చ్ఛటా

పిండారో మహిషీపాలే

పిండారః ౧, మహిషీపాలే = గేదెలఁ
గాయువాఁడు.

మసూరే చ గభోలికః.

మసూరః ౧, గభోలికః ౨ చిటుసెనగలు.

కాహలీ తరుణీ ప్రోక్తా

కాహలీ ౧, తరుణీ ౨ యశావనవంతు
రాలు.

ఛురా తు కథితా సుధా,

ఛురా (సీ) ౧, సుధా ౨ సున్నము.

కాంపిల్లికా రోచనికా

కాంపిల్లికా ౧, రోచనికా ౨ గోరో
జన విశేషము పేరులు.

కాలికా వస్కురాటకా.

కాలికా ౧, వస్కురాటకా ౨ తేలు.

కాలికా క్షీరకీటః స్యాత్

కాలికా ౧ క్షీరకీటః ౨ పాలలోని
పురుగు.

ఖండపాలస్తు ఖాండికః

ఖండపాలః ౧, ఖాండికః ౨ బిళ్ల
కుడుము.

పాంశురః పీతసర్పి స్యాత్

పాంశురః ౧, పీతసర్పి ౨ కుంటి
వాఁడు.

ధల్లలో రోమశః స్తృతః.

ధల్లలః ౧, రోమశః ౨ దేహమునిండ
రోమములు గలవాఁడు.

పూగపాత్రే ఘరువకం	పూగపాత్రం ౧, ఘరువకం ౨ పోక వెట్టు పట్లెము.
కబంధో రుండ ముచ్చ్యతే	కబంధః ౧, రుండం ౨ తలలేని మెడెము. (తల)
తూలికా స్యా న్నవతికా,	తూలికా ౧, నవతికా ౨ బొమ్మ వేయు కుంచెపేరు.
స్త్యానమాలస్యముచ్చ్యతే.	స్త్యానం ౧, ఆలస్యం ౨ ఆలస్యం పేరు.
భాజనే కమతం ప్రోక్తం	భాజనం ౧, కమతం ౨ భిక్షాపాత్రవ
పుణ్యశ్లోకో నలో మతః.	పుణ్యశ్లోకః ౧, నలః ౨ నలమః రాజు.
గౌరవే ప్రతిపత్తిః స్యా	గౌరవః ౧, ప్రతిపత్తిః ౨ గౌరవము.
ద్వారిః పథికసంహతిః	ద్వారా ౧, పథికసంహతిః ౨ గ.
యామకిన్యసి యామిస్త్రీ	యామకిని ౧, యామిస్త్రీ ౨ గ. తిరుగు స్త్రీ పేరు.
హాఫికా చోపపుష్పికా.	హాఫికా ౧, ఉపపుష్పికా ౨ ఆవలి పేరు.
వాతపుత్రే విటధరౌ	వాతపుత్రః ౧, విటధరీ ౨ మహాధర్మడు.
నిర్దాల్యం నిర్మలం మతం.	నిర్దాల్యం ౧, నిర్మలం ౨ పరిశుభ్రమైనది.
ఇంద్రాసనేమతా గుంజా	ఇంద్రాసనం ౧, గుంజా ౨ చౌటిప పేరు.
గులుంభో గుచ్చకో మ	గులుంభః ౧, గుచ్చకః ౨ పూలగు
తః,	భోగావాసః ౧, వాసగృహం ౨ శాసనగృహము.
భోగావాసో వాసగృహం	మేంతః ౧, వాస్తవకః ౨ మావటివాడ
మేంతో హస్తపకః స్మృతః.	మాయః ౧, పలాగ్నిః ౨, పల
మాయః పలాగ్నిః పల	3, జ్వరం 3 పైత్యము.
లం జ్వరస్యా	

దజ్జిర్ణమంత్రే ధమి రామయ
శ్చ.

తృప్తిశ్చ సాహిత్యముదం
తి కా స్యాత్

క్షుణ్ణారికా భోగక్షిణా
చికా చ. ౧౪౧

మోగో జలవరంటః స్యా.

త్కణా కుంభీరమక్షికా,

వహలం వార్భటః పోత

స్తరాలుశ్చాహిపుత్రకః.

కాహలస్తు మహానాదో

మార్దంగం పత్తనం విదుః

స్యావరిత్రం తరిరథ
పాత్రపాలస్తులాధటః.

కాకినీ పణతుర్యాం శే

జ్వలదంగార ఉల్లుకం,
అయనం చ స్వభావః స్యా

న్తంజికా వారసుందరీ.

నీలమణిర్తసారః స్యా

మిరామయః ౧, అజ్జిర్ణమంత్రే=అజ్జిర్ణ
మంత్రము.

తృప్తిః ౧, సాహిత్యం ౨, ఉదంతికా
3 తృప్తిపేర్లు.

క్షుత్ ౧, క్షుణ్ణారికా ౨, (నీ) 3 భోగ
పిశాచికా ఆచరిపేరులు.

మోగః ౧, జలవరంటః ౨ జలవసంత
మనువ్రణము.

కణా ౧, కుంభీరమక్షికా ౨ నూటి
పట్టుఈగ.

వహలం ౧, వార్భటః ౨, పోతః 3
పడవపేరులు.

తరాలుః ౧, తిహిపుత్రకః ౨ నౌకా
విశేషము.

కాహలః ౧, మహానాదః ౨ పెద్ద
ధక్కాపేరు.

మార్దంగం (న) ౧ పత్తనం ౨ పట్ట
ణముపేరు.

అరిత్రం ౧, తరిః ౨ ఓడతెడ్డు.

పాత్రపాలః ౧, తులాధటః ౨ తక్కి
డ దండె

కాకినీ ౧, పణతుర్యాం శే=కర్ష మెత్తు
తామ్రనాణేములో నాలుగవ భాగము.

జ్వలదంగారః ౧ ఉల్లుకం ౨ కొటివి.
అయనం ౧, స్వభావః ౨ స్వభావము

పేర్లు.
మంజికా ౧, వారసుందరీ ౨ ఇవి
వేశ్యపేరులు.

నీలమణిః ౧, మసారః ౨ ఇవి ఇంద్ర
నీలముపేరులు.

ద్వంజా పాతహికామతా	గుంజా ౧, పాతహికా ౨ పూసల గురువింబపేరు.
భార్యా పాణిగృహీతీ చ	భార్యా ౧, పాణిగృహీతీ (ఈ సీ) ౨ ఇవి భార్యపేరులు.
దుకూలం టౌమ ముచ్య తే. ౧౮౫	దుకూలం ౧, టౌమం ౨ ఇవి పట్టు బట్ట.
గ్రంథస్య నిర్మితౌ శయ్యా వధూటీ వధుటీజనే	శయ్యా(ఆ. సీ) ౧ గ్రంథనిర్మాణవిధము. వధూటీ, (సీ) ౧ వధుటీ ౨ ఆడుది.
బందిచౌరో మాచలస్యా	బందిచౌరః ౧, మాచలః ౨ కారా గృహములోని దొంగపేర్లు.
త్కుంభిలస్సంధిహారకః.	కుంభిలః ౧, సంధిహారకః ౨ కన్నపు దొంగపేరు.
అబ్రము స్త్వభ్రనాగస్య కుముదస్య తు పింగళా,	అబ్రముః ౧ ఐరావతము భార్యపేర్లు. పింగళా ౧, కుముదమను దిగ్గజపత్ని పేరు.
అంగనా వామనస్య స్యా	అంగనా ౧, వామనమను దిగ్గజము భార్యపేరు.
దంజనస్యాంజనావతీ.	అంజనావతీ ౧, అంజనమను దిగ్గజ భార్యపేరు.
కపిలా పుండరీకస్య	కపిలా ౧, పుండరీక దిగ్గజము భార్య పేరు.
అనుపమా సుప్రతీకస్య	అనుపమా ౧ సుప్రతీకము భార్య పేరు.
శేషస్య తామ్రకర్ణీ చ శుభ్రదంతీ సార్వభౌమ	తామ్రకర్ణీ ౧ శేషదిగ్గజపత్ని పేరు. శుభ్రదంతీ ౧ సార్వభౌమమను దిగ్గజ పత్ని పేరు.
స్య. ౧౮౮	
నేవా చాటూక్తి రాలో	నేవా ౧, చాటూక్తిః ౨, ఆలోకః ౩ నేవచేయుట.
కో2	
మతోగంత్రిరథః స్త్రుతః,	అమతః ౧, గంత్రిరథః ౨ పెంటమో

చిపిటో థాన్యచమసః
ఖాజికో లాజి ఉత్తుషః.

అభ్యాసో గుణనీయఃస్యా

న్యాఃః పత్రశిరా మతా.

భాతో దేవలకఃఖ్యాతః
భేటకం వసునందకే
పురందరా తు సురలా

కావేరీ చార్థజామ్నావీ,

కౌముదః కార్తికోమాసః

సౌభిక స్త్వింద్ర జాలికః.

ప్రహేలకం వాచనకం

వీక్షావన్న సువిస్తయః,
కుటలం పటలం నీవ్రం

వీధీగృహతటిమతాంగి
సర్వవేశి నటః ప్రోక్తో
మందాక్షే తు నటాంతి

మృత్యులీ కుతికః ప్రోక్తో

శాలూరో వృష్టిభూః
వః. ౧౫3

చిపిటః ౧, థాన్యచమసః ౨ అటుకులు.
ఖాజికః ౧, లాజి ౨, ఉత్తుషః 3
పేలాలు.

అభ్యాసః ౧, గుణనీయః ౨ అలవాటు
పేరు.

మాఢిః ౧, పత్రశిరా ౨ మకరికా
పత్రాదులు.

భాతః ౧, దేవలకః ౨ పూజారివాడు
భేటకం ౧, వసునందకః ౨ డాలు.
పురందరా (నీ) ౧, సురలా ౨ గంగా
నది.

కావేరీ ౧, అర్థజామ్నావీ ౨ ఇవి కా
వేరీనదిపేరులు.

కౌముదః ౧, కార్తికః ౨ ఇవి కార్తిక
మాసముపేరులు.

సౌభికః ౧, ఇంద్రజాలికః ౨ ఇవిగార
డివాన్తి పేళ్లు.

ప్రహేలకం ౧, వాచనకం ౨ గూఢా
ర్థకావ్యము.

వీక్షావన్నః ౧, విస్తయః ౨ ఆశ్చర్యము
కుటలం ౧, పటలం ౨, నీవ్రం 3
ఇంటిచూరు.

వీధీ(ఈ.నీ.) ౧, గృహతటి ౨ బజారు.
సర్వవేశి (న్.పు) ౧, నటః ౨ నర్తకుడు.
మందాక్షః ౧, నటాంతికా ౨ సిగ్గు.

మృత్యులీ (న్. పు) కుతికః ౨ కుష్టు
వ్యాధి.

శాలూరః ౧, వృష్టిభూః (డి.పు) ౨,
ప్లవః 3 కప్ప.

స్వేదః సిప్రస్తమరస
 స్వక్కుష్పం తు త్వగం
 కురః,
 నవోధా నవవారికా
 దిక్కరీ నవయావనా.
 సౌవర్చలే చ రుచకం
 హింగులే రక్తపారదం,
 రక్తోపలం గైరికే చ
 పారదే సూతకం విదుః.
 సాశూకః కంబలః ఖ్యాత
 ఈమాత్వక్కుండురో ప్ర
 ణః,
 కపటః పారిహర్యః స్యాత్
 ఈర్వ్యాలుః కుహనః స్త్వ
 తః. ౧౭౬
 ఋణమోక్షే విగణనం
 లగ్నకే ఋణమారణః,
 భిక్షాశిత్వం తు వైశూ
 న్యం
 మండః పిచ్ఛాంధసస్తథా.

స్వేదః ౧, సిప్రః ౨, తమరసః ౩ ః
 చెమటపేరులు.
 త్వక్కుష్పం ౧, త్వగంకురః ౨ గ,
 ర్పాటు.
 నవోధా ౧, నవవారికా ౨ మ
 నాయిక.
 దిక్కరీ (ఈ. సీ) నవయావనా
 సూతనయావనవతి.
 సౌవర్చలః ౧, రుచకం ౨ సౌవా
 లవణము.
 హింగులం ౧, రక్తపారదం ౨ ఇ
 లీకము.
 రక్తోపలం ౧, గైరికం ౨ గై
 థాతువు.
 పారదం ౧, సూతకం ౨ ఇవిపాద
 ముపేళ్లు.
 సాశూకః ౧, కంబలః ౨ కంబడి.
 ఈమా ౧, త్వక్కుండురః ౨ ప్రణః
 ప్రణము.
 కపటః ౧, పారిహర్యః ౨ మోసమ
 ఈర్వ్యాలుః ౧, కుహనః ౨ ఇవి అస
 యాపరునిపేరులు.
 ఋణమోక్షం ౧, విగణనం ౨ ఋ
 విముక్తి.
 లగ్నకః ౧, ఋణమారణః ౨ పూ
 కాపు.
 భిక్షాశిత్వం ౧, వైశూన్యం ౨ బి
 ముతో బ్రదుకుట.
 మండః ౧, పిచ్ఛాంధసః ౨ గంభీర
 పేరు.

వాయుకేతుః క్షీతికణః

వాయుకేతుః ౧, క్షీతికణః ౨ ధూళి.

దాస్ఫలే యులయులా

ఆస్ఫాలః ౧, యులయులా ౨ వనుగు
చెవి కొట్టుకొనుట.

నష్టాష్టిసూత్రేలోస్త్రంస్యా

లోస్త్రం ౧ ఇది నష్టాష్టిసూత్రే =
దొంగిలింపబడినసాము.

ద్యౌప్యయానం శిబీరథః.

యౌప్యయానం ౧, శిబీరథః ౨ పల్లకి.

మల్లయాత్రామాల్లవీస్యా

మల్లయాత్రా (అ.సీ) ౧ మాల్లవీ ౨
మల్లురుయుద్ధమున కేగుట.

నిర్భర్తనమలక్తకః.

నిర్భర్తనం ౧, అలక్తకః ౨ లక్క.

కాశలికా ప్రాభృతక

కాశలికా ౧ ప్రాభృతకం ౨ కానుక.

మట్టకం లాసకం విదుః,

మట్టకం ౧, లాసకం ౨ గృహశిరో
భాగము.

స్వదోషాచ్ఛాదనం మక్ష

స్వదోషాచ్ఛాదనం ౧, మక్షః ౨ ఇవి
తనతప్పు కప్పిపుచ్చుటకు పేరులు.

శుచ్చిలీ స్యాన్తలకారికా.

శుచ్చిలీ ౧, మలకారికా ౨ పాయిషేరు.

వాతాశ్వో భూమిపక్షః

వాతాశ్వః ౧, భూమిపక్షః ౨ కుల
నాశ్వము.

ద్వార్యజయకుంజరః,

దారుః ౧, విజయకుంజరః ౨ రాజే
క్కు వనుగు.

ప్రభాతే గోసగోసర్గావం
లేపకామినీ.

ప్రభాతం ౧, గోసః ౨, గోసర్గః ౩
వేకువకాలము.

ఉత్కటో గండకుసుమం

ఉత్కటః ౧, గండకుసుమం ౨, హస్తీ
మదము.

సిద్ధ సౌమేధికో మతః,

సిద్ధః ౧, సౌమేధికః ౨, మంచిమేధగల
వాడు.

వృషాకపిః శిఖి శుష్కా

వృషాకపిః ౧, శిఖి (న్.పు) ౨, శుష్కా
౩ అగ్ని.

భస్తపార్థుటమర్థుటం.

భస్త ౧, పార్థుటం ౨, అర్థుటం ౩
బూడిదె.

[ఉష్ణ]వాహిమీరథోద్య
ష్ట్యగం త్రలఘ్నీద్వివేశిరా.]
కృకణః కృమిరుద్దిష్టః

శకృత్క్రిటేఽన్యకారుకా.

భారవాహః భారికఃస్వా

స్కంధచాహః విహంగి

కా. ౧౬౩

ఉన్నతోఽజగరః ప్రోక్తో

ద్విముఖాహిరహీరణిః,

పురోటిః పురసంస్కారే

హట్టి పురతటి మతా.

మృణాలినీ పుటకినీ

స్థాసకో బుద్బుదోభవేత్,

కలాచికా ప్రకోష్ఠః స్వా

ధస్తపుచ్చస్తు కన్యశమ్.

ఉత్సాహః సూత్రతంతుః

స్వా,

త్పిండిరో నీరసస్తృతః

హరిణహృదయో భీరుః

(?)

కృకణః ౧, కృమిః ౨ ఇవి పురుగు
పేరులు.

శకృత్క్రిటః ౧, అన్యకారుకా ౨ న
లిపురుగులు? మలభక్షణచేయు పురుగులు

భారవాహః ౧, భారికః ౨ బరువుమో
యు కూలివాడు.

స్కంధచాపః ౧, విహంగికా ౨ క
వడిబద్ధ.

ఉన్నతః ౧, అజగరః ౨ ఇవి కొం
చిలువపేరులు.

ద్విముఖాహిః ౧, అహీరణిః ౨ ఇ
రెండు తలలపాము పేరులు.

పురోటిః ౧, పురసంస్కారః ౨ న
రాలంకారము.

హట్టి ౧, పురతటి ౨ అంగడివీధి.
మృణాలినీ(ఈనీ)పుటకినీపద్మలః
స్థాసకః ౧, బుద్బుదః ౨ ఇవి నీ
బుడగ పేరులు.

కలాచికా ౧, ప్రకోష్ఠః ౨ మో
యినుండి మణికట్టువలకు.

హస్తపుచ్చః ౧, కన్యశం ౨ హః
వయవములు (వేళ్లు)

ఉత్సాహః ౧, సూత్రతంతుః ౨ వ
గళసూత్రము

త్పిండిరో, నీరసః ౨ ఇవి సారహీ
మైన దానిపేరులు.

హరిణహృదయః ౧, భీరుః ౨ ఇవి
కివానికి పేరులు.

సందేశోక్తిస్తు వాచికం.
శాలాజిరో వర్ధమానం
కుసీదం తు కలాంబికా,

సందేశోక్తిః ౧, వాచికం ౨ సంవాదము.
శాలాజిరః ౧, వర్ధమానం ౨ మూకుడు.
కుసీదం ౧, కలాంబికా ౨ అప్పు

ఇచ్చుట.

చర్వా తలప్రహరః స్యా

చర్వా ౧, తలప్రహరః ౨ చెంపదె
బ్బిపేరు.

తర్కరం ముద్గరం
౧౬౭

తర్కరం ౧, ముద్గరం ౨ ఆయుధవిశే
షము (ఇనుపగుదియ.)

గోష్ఠాగారేఽపి గంజః స్యా
చ్చింతావేశ్శని దార్వటం

గంజః ౧, గోష్ఠాగారే=ఖజానాకొట్టు.
దార్వటం ౧, చింతావేశ్శని=రహస్యా
లోచనగృహము.

మానగ్రంధిర్భవేన్మంతు

మానగ్రంధిః ౧, మంతుః ౨ అపరా
ధము.

నిష్కుటో గృహవాటి
౧౬౮

నిష్కుటః ౧, గృహవాటికా ౨ గృ
హమందలితోట.

శైలస్య కటకే దంత
స్తద్దినం ప్రతివాసరే,
సూత్రమేవ సూత్రతంతుః
కృశరాపి తిలోదనే. ౧౬౯

దంతః ౧, శైలస్య కటకే=కొండచరియ.
తద్దినం ౧, ప్రతివాసరే=ప్రతిదివసము.
సూత్రం ౧, సూత్రతంతుః ౨ జందెము.
కృశరా ౧, తిలోదనే ౨ నువ్వుల
పులగము.

స్వాదాసవోఽపి కురసః
సరకం మద్యభాజనే,
నిశ్చుక్కణం దంతశాణం

ఆసవః ౧, కురసః ౨ మద్యము.
సరకం ౧, మద్యభాజనే=కల్లుకుండ.
నిశ్చుక్కణం ౧, దంతశాణం ౨ పండ్ల
పొడి పేరు.

గోగ్రంధిః శుష్కగోమ
మీ.

గోగ్రంధిః ౧, శుష్కగోమయే=ఎండిన
ఆవు పేడపేరు.

అష్టాపదం నయపీఠీ

అష్టాపదం ౧, నయపీఠీ ౨ సొగ్గుటాల
పాళి.

నయస్తు జతుపుత్రకః,

నయః ౧, జతుపుత్రకః ౨ ద్యూత
విశేషము.

విందుతంత్రో భవేదక్షః
పాంచాలీ శాలిశృంఖలా.

ప్రస్తారస్తలినం శయ్యా

రోమగుచ్ఛః ప్రక్షీర్ణకం,

శివా లోపాశికా జ్ఞేయా
సరమా తుంబురీ శునీ.

పాదాంగదీ హంసకః స్వా

త్ప్రతికర్ష ప్రసాధనం,

కర్ణపాలీ తు కర్ణాందూ

రంగులీయకమూర్తికా.

ఖాతభూః ప్రతికూపః స్వా
ల్లంభా స్వాద్వాటశృం
ఖలా,

కంధరా తోరణం కంటీ

సూత్రాలీ గలమేఖలా.

శాసనం ధర్మకీలః స్వా
త్సకృతం శూద్రశాసనం

పట్టాలికా క్షప్తకీలా

విందుతంత్రః ౧, అక్షః ౨ పాచీకలు
పాంచాలీ ౧, శాలిశృంఖలా ౨ సా
టాల సారె.

ప్రస్తారః ౧, తలినం ౨, శయ్యా :
శయ్య.

రోమగుచ్ఛః ౧, ప్రక్షీర్ణకం ౨ చావ
రము.

శివా ౧, లోపాశికా ౨ ఆడునక్క.
సరమా ౧, తుంబురీ ౨, శునీ ౩ ఆడు
కుక్క.

పాదాంగదీ ౧, హంసకః ౨ కాలికడి
యము.

ప్రతికర్ష ౧, ప్రసాధనం ౨ మకరికా
పత్రరచన.

కర్ణపాలీ ౧, కర్ణాందూః ౨ చెవికమ్మ
పేరు.

అంగుళీయకం ౧, డొర్సికా ౨ డం
గరము.

ఖాతభూః ౧, ప్రతికూపః ౨ అగడ్త.
ల్లంభా ౧, నాటశృంఖలా ౨ త్రోవ
నడ్డగించు గేటు.

కంధరా ౧, తోరణం ౨, కంటీ ౩
కంటె పేరులు.

సూత్రాలీ ౧, గలమేఖలా ౨ కంఠ
సూత్రము.

శాసనం ౧, ధర్మకీలః ౨ రాజశాసనము
సకృతం ౧, శూద్రశాసనం ౨ శూ
ద్రుని ఆజ్ఞ.

పట్టాలికా ౧, క్షప్తకీలా ౨ వ్యవస్థా
పత్రము.

వర్తికా విష్ణులింగీ స్యా

వర్తికా ౧, విష్ణులింగీ ౨ మీలవల్లంకి పిట్ట.

ద్వనాఖు శ్శశకః స్తుతః,
తామ్రకృమి రింద్రగోపా

వనాఖుః ౧, శశకః ౨ కుందేలు.
తామ్రకృమిః ౧, ఇంద్రగోపః ౨ ఆర్ద్ర పురుగు.

గృహగోథా గృహలికా.
దివాంధోహరినేత్రః స్యా

గృహగోథా ౧, గృహలికా ౨ బల్లి.
దివాంధః ౧, హరినేత్రః ౨ గుడ్ల గూబ.

ద్దోనందీ లక్ష్మణా మతా,

గోనందీ ౧, లక్ష్మణా ౨ ఆడుబెద్దురు పక్షి.

కురంకురః పుష్కరాభ్యో

కురంకురః ౧, పుష్కరః ౨ మగ బెద్దురుపక్షి.

వాతులి స్తరుతూలికా.

వాతులిః ౧, తరుతూలికా ౨ సుడి గాలి.

కోలపుచ్చస్తు కంకః స్యా
ద్గర్గాటో యోగనాలికః.

కోలపుచ్చః ౧, కంకః ౨ రాంబందు.
గర్గాటః ౧, యోగనాలికః ౨ మత్స్య విశేషము.

గ్రామ్యమద్దురికా శృంగీ

గ్రామ్యమద్దురికా ౧, శృంగీ ౨ బొమ్మ డాయిచేప.

రాజశృంగస్తు మద్దురః,

రాజశృంగః ౧, మద్దురః ౨ మత్స్యవి శేషము.

పంకగ్రాహస్తు మకరః

పంకగ్రాహః ౧, మకరః ౨ మొసలి.

శఫరః శ్వేతకోలికః.

శఫరః ౧, శ్వేతకోలికః ౨ బేడిసచేప.

చింగటస్తు మహాశల్కః

చింగటః ౧, మహాశల్కః ౨ చింగట మత్స్యము.

పోతాథానం జలాండకం

పోతాథానం ౧, జలాండకం ౨ చిలు మీలగుంపు.

ఫలకీతు చిత్రఫలీ

ఫలకీ ౧, చిత్రఫలీ ౨ నడగడ్డిలోనిచేప.

మత్స్యరాజస్తు రోహితః.

మత్స్యరాజః ౧, రోహితః ౨ ఎట్టి మీను.

కాణోచికస్తు కాణోచీ
 వకాచీ వకచించికా,
 కవయీ క్రకచప్పట్టి.
 ఖలేశస్తు ఖలేశయః.
 ఇల్లిశో రాజశఘర
 ఇంచాణో జలవృశ్చికః,
 దండపాలోఽర్థశఘరః
 కంక త్రోటో జలవృథః.
 లఘుగర్గత్రికంటః స్యా
 త్పితాంకో వాలుకాగడః
 కనకపలం కురుబిస్తుః
 కరికవలో విధానం స్యా
 త్.
 బ్రహ్మీతు పంకగడకః
 శకులో దండపాలకః,
 నిచోలకం నిచులకం,

కాణోచికః ౧, కాణోచీ ౨ కాణోచీ
 మత్స్యము.
 వకాచీ ౧, వకచించికా ౨ బకచి
 చికామత్స్యము.
 కవయీ ౧, క్రకచప్పట్టి ౨ అంః
 త్రోకచేష.
 ఖలేశః ౧, ఖలేశయః ౨ ఖలేశమః
 చేష.
 ఇల్లిశః ౧, రాజశఘరః ౨ ఇల్లినెచే
 పేరు.
 ఇంచాకః ౧, జలవృశ్చికః ౨ నీ
 తేలు.
 దండపాలః ౧, అర్థశఘరః ౨ తి
 గలభేదము.
 కంక త్రోటః ౧, జలవృథః ౨
 ముక్కుచేష.
 లఘుగర్గః ౧, త్రికంటః ౨ వీను
 పల్లెరు వంటిచేష.
 సీతాంకః ౧, వాలుకాగడః ౨ వ
 కాగడమనుచేష.
 కనకపలం ౧, కురుబిస్తుః ౨ నాల
 కర్ష ములయెత్తు బంగారము.
 కరికవలః ౧, విధానం ౨ వీను
 కిచ్చు ఆహారకబళము.
 బ్రహ్మీ ౧, పంకగడకః ౨ బురద
 చేష.
 శకులః ౧, దండపాలకః ౨ నూత
 డల పొడవుచేష.
 నిచోలకం ౧, నిచులకం ౨ భ
 చోభాదిసన్నాహము.

మందామణిరలింజరః.

వేదిః స్థండిలసితకం

పన్యాటోనిష్కుటః స్త్రు

తః,

లోపాసికా ఖంఖరీ స్యా

త్

పల్యాటో నిష్కుటః స్త్రు

తః.

అంకేష్వేహంకమంగాని

స్త్రుతముత్తానముత్కటరీ,

స్యాన్తార్జితా రసాలా చ

బుక్కారః సింహనాదకః.

కర్ణగూఢం కర్ణమలం

సింఘాణం నాసికామలం

దంతమలం పుష్పికా స్యా

త్

కులకం రసనామలం.

కారంధమీ ధాతువాదీ

దరిద్రో దుర్విధః స్త్రుతః,

స్యాన్త్రగండకోవిద్యా

పక్షద్వారం ఖడక్కికా

ఆర్ద్రవస్త్రం జలార్ద్రఃస్యా

మందామణిః ౧, అలింజరః ౨ పెద్ద బాన.

వేదిః ౧, స్థండిలసితకం ౨ అరుగు.

పన్యాటః ౧, నిష్కుటః ౨ వైరు వేయుమడి.

లోపాసికా ౧, ఖంఖరీ ౨ ఆడునక్క.

పల్యాటః ౧, నిష్కుటః ౨ ఉపవనము పేరు.

ఉత్తానం ౧, ఉత్కటం ౨ వెల్లికిల పరుండుట.

మార్జితా ౧, రసాలా ౨ భక్ష్య విశేషము.

బుక్కారః ౧, సింహనాదకః ౨ సింహనాదము.

కర్ణగూఢం ౧, కర్ణమలం ౨ చెవిలోని గుబిలి.

సింఘాణం ౧, నాసికామలం ౨ చీమిడి దంతమలం ౧, పుష్పికా ౨ పండ్ల

మీడిపాచి.

కులకం ౧, రసనామలం ౨ నాలుక పై నిపాచి.

కారంధమీ ౧, ధాతువాదీ ౨ ధాతు వాదమెఱిగినవాడు.

దరిద్రః ౧, దుర్విధః ౨ దరిద్రము.

మంత్రగండకః ౧, విద్యా ౨ విద్య.

పక్షద్వారం ౧, ఖడక్కికా ౨ సింహ ద్వారమునకుగల చిన్న వాకిలి.

ఆర్ద్రవస్త్రం ౧, జలార్ద్రః ౨ తడిసిన వలువ.

ద్వోషశ్చాదీనవోమతః.
యోజనం మార్గధేనుః

స్యా
న్నల్పః కిష్కుచతుశ్శతమ్

చోలకో వాణవారః
స్యాత్
కుర్వాస స్త్వర్థచోలకః.

నాగోదరమురస్త్రాణం
జంఘాత్రాణం తు మం
క్షణం

స్యాత్ప్రసాదో దేవకు
లం

తత్తు చైత్యం వినాముఖం

తృణపూలీ తు చంచా
స్యా
ద్యథార్థం తు యథా త
థా

ఆఘాతనం వధస్థానం

కారా బంధనివేశ్శని.

స్కంధాగ్నిః స్థూలకా
ష్టాగ్ని

తృణాగ్నిస్తు భవేత్సమః,
ఇంగలస్తు కరీమాగ్ని
ర్జ్వరాగ్నిస్తాధిమన్యవః.

దోషః ౧, అదీనవః ౨ దోషమువే
యోజనం ౧, మార్గధేనుః ౨ ఆవ
హారము.

నల్పః ౧, కిష్కుచతుశ్శతమ్ ౨ ను
భారలహారము.

చోలకః ౧, వాణవారః ౨ దు
బొంతచొక్కా.

కుర్వాసః ౧, అర్థచోలకః
చొక్కా.

నాగోదరం ౧, ఉరస్త్రాణం ౨ కవచః
జంఘాత్రాణం ౧, మంక్షణం ౨ పి
లకవచము.

ప్రసాదః ౧, దేవకులం ౨ దేవకు
రము.

చైత్యం ౧, వినాముఖం ౨ బొ
ఆలయము.

తృణపూలీ ౧, చంచా ౨ గడ్డి
గట్టిన మనుష్యునిబొమ్మ.

యథార్థం ౧, యథాతథా ౨ స
ము.

ఆఘాతనం ౧, వధస్థానం ౨ :
స్థానము.

కారా (సీ) ౧ బంధనివేశ్శని =
సాల.

స్కంధాగ్నిః ౧, స్థూలకాష్టాగ్ని
లావుకాయ్యల. గాల్చిన నిప్పు.

తృణాగ్నిః ౧, సమః ౨ తృణాగ్ని
ఇంగలః ౧, కరీమాగ్నిః ౨ పిడకః
జ్వరాగ్నిః ౧, ఆధిమన్యవః ౨
రాగ్ని పేరు.

శ్వశురః స్వామిజనకః

సాధుధీర్వరవత్సలా,
భగసార్థస్తథా విద్ధో
హేలాపుకోఽశ్వ విక్ర

యీ.

గృహవిత్తో గృహపతి

స్తుంబీపుష్పంలతాంబుజం

లోహికాథ రసోనిః స్యా

న్నిలింపశ్రిదశః స్మృతః.
గంఢూపదీ భూలతాస్యా
న్మండరీఘ్నుర్మరీ మతా,

స్వచ్ఛట్యంగులిసం దేశో

లంఘనం చాపతర్పణమ్.

గజఢక్కా మదామ్నా
తః

శృంగారో గజమండనం

ప్రతిమో రణరంకః స్యా

త్వటకః కదరః సృణిః

వీచీ జలలతా శ్రుండిః

శ్వశురః ౧, స్వామిజనకః ౨ మగని
తండ్రి.

సాధుధీః ౧, వరవత్సలా ౨ అత్త.
భగసార్థః ౧, విద్ధః ౨ కుటిలునిపేర్లు.
హేలాపుకః ౧, అశ్వవిక్రయీ (న్.

పు) ౨ గుఱ్ఱముల అమ్మవాడు.

గృహవిత్తః ౧, గృహపతిః ౨ గృహ
స్థుడు.

తుంబీపుష్పం ౧, లతాంబుజం ౨ సొర
పూవు.

లోహికా ౧, రసోనిః ౨ లోహపా
త్రము.

న్నిలింపః ౧, శ్రిదశః ౨ దేవతలు.
గంఢూపదీ ౧, భూలతా ౨ ఎఱ్ఱలు.
మండరీ ౧ ఘ్నుర్మరీ ౨ వాద్యవిశే
షము.

స్వచ్ఛట్యః ౧ అంగులిసం దేశః ౨ చిటి
కెవేయుట.

లంఘనం ౧, అపతర్పణం ౨ ఉపవా
సము.

గజఢక్కా ౧ మదామ్నాతః ౨ ఏనుఁ
గుపై నుండు నగారా.

శృంగారః ౧, గజమండనం ౨ గజా
లంకారము.

ప్రతిమః ౧, రణరంకః ౨ యుద్ధోత్సా
హముగల ఏనుఁగు.

వటకః ౧, కదరః ౨ సృణిః ౩ అంకు
శము.

వీచీ ౧, జలలతా ౨, శ్రుండిః ౩ తరం
గము.

ఫేనాగ్రం బుద్బుదంవిదుః
జంబాలో జలకల్కఃస్యా
దారణిః కులహండకః.
వినాకృతం విరహితం

గండాషో ముఖపూరణే

కాష్ఠమల్లః శవయానం
కషాయస్తూవరోరసః.

పర్వావధిః పరగ్రంథిః

పింజోలా పత్రకాహలా,

గోహల్లంచ గలంగోవిత్
పరిఘోద్ధారకంటకః. ౨౦౭
కర్కరంచూర్ణ ఖండేస్యా

త్కర్కసారం కరంభకం

స్పర్ధాయామపి సంఘర్షః

కతోరం కర్కరం విదుః.
వందీ కవరకీమాహు
రాసందీ లఘుఖిత్వికా,

ఘటరాజఃస్తృతఃకుంభో
గర్గరీ కలశిర్తతా. ౨౦౯

ఫేనాగ్రం ౧, బుద్బుదం ౨ నీటిబుడగ.
జంబాలః ౧, జలకల్కః ౨ బురద.
ఆరణిః ౧, కులహండకః ౨ సుడి.

వినాకృతం ౧, విరహితం ౨ విడువఁ
బడినది.

గండాషః ౧, ముఖపూరణః ౨ పు
క్కలించి వేయుట.

కాష్ఠమల్లః ౧, శవయానం ౨ పాడె.
కషాయః ౧, తూవరరసః ౨ వగరు
తనము.

పర్వావధిః ౧, పరగ్రంథిః ౨ వ్రేలి
కణుపు.

పింజోలా ౧, పత్రకాహలా ౨ దర్భ
కుంచె.

పరిఘః ౧, ఉద్ధారకంటకః ౨ ద్వారము
నందుంచు లాటికీట్ట.

కర్కరం ౧, చూర్ణఖండం ౨ సున్న
ముగా నగురాయి.

కర్కసారం ౧, కరంభకం ౨ పెరు
గుతో తడిసిన వేలపిండి.

స్పర్ధా ౧, సంఘర్షః ౨ తగవు.

కతోరం ౧, కర్కరం ౨ కఠినమైనది.
వందీ ౧, కవరకీ ౨ కొప్పపేళ్లు.

ఆసంధీ ౧, లఘుఖిత్వికా ౨ చవుక
ముగనుండు మంచమువంటిపీట (కట్ల
పీట)

ఘటరాజః ౧, కుంభః ౨ కుండ.

గర్గరీ ౧, కలశిః ౨ పెరుగు తటచు
కుండ.

విదురంజన్యముత్పాతం

అంజన్యం ౧, ఉత్పాతం ౨ ఉత్పాతము పేర్లు.

నిర్హితే వ్యోమముద్గరః
పర్యంతికా గుణభ్రంశో

నిర్హితః ౧, వ్యోమముద్గరః ౨ విదుగు.
పర్యంతికా ౧, గుణభ్రంశః ౨ గుణ
నాశనము.

గాంగేష్ఠీకటశర్కరా.

గాంగేష్ఠీ ౧, కటశర్కరా ౨ ముత్య
పుత్రీగ.

ఉల్కా కులుక్క గుంజా
స్యా

ఉల్కా ౧, కులుక్క గుంజా ౨ ఉ
ల్కాగ్ని (తోఁకచుక్క)

తులకస్తాలమర్దలః,

కులక్కః ౧, తాలమర్దలః ౨ వాద్య
విశేషము.

సూత్రకోణే డమరుకం
సూత్రవీణా చ లావుకీ,
మేలానందో మసిమణి
రేఖినీ వర్ణతూలికా,

సూత్రకోణం ౧, డమరుకం ౨ డమరు.
సూత్రవీణా ౧, లావుకీ ౨ వీణాభేదము.
మేలానందః ౧, మసిమణిః ౨ సిరాబుడ్డి.
రేఖినీ ౧, వర్ణతూలికా ౨ కలము
(కుంచె)

థాతూఫలః కఠినికా

థాతూఫలః ౧, కఠినికా ౨ జేగురు
తాయి.

మేలా పత్రాంజనం మసిః

మేలా ౧, పత్రాంజనం ౨, మసిః ౩
సిరా.

తర్కుటీ సూత్రలా తర్కు

తర్కుటీ ౧, సూత్రలా ౨, తర్కుః
౩ రాటము.

ర్షల్లోల స్థర్కులాసకః,

ర్షల్లోలః ౧, తర్కులాసకః ౨ కదురు
క్రిందనుంచు చిప్ప.

వర్తులా తర్కుపీఠీస్యా

వర్తులా ౧, తర్కుపీఠీ ౨ రాటము
అడుగుచట్టము.

త్పంజికా తూలనాలికా.

పంజికా ౧, తూలనాలికా ౨ నూలు
కండెపేరు.

నిర్వేష్టనం నాడిచీరం

నిర్వేష్టనం ౧, నాడిచీరం ౨ కండె
దారము.

దగ్ధేష్టకా స్యాజ్ఞామకం,	దగ్ధేష్టకా ౧, యామకం ౨ కాల్పిన యిటుక.
దోలా ప్రేంఖా పుమాన్ ప్రేంఖో,	దోలా ౧, ప్రేంఖా ౨, ప్రేంఖః ౩ చౌత అను దోలి
వారాసనం వాస్పదనం.	వారాసనం ౧, వాస్పదనం ౨ జల గృహము.
పిష్టవర్తిస్తు చమన	పిష్టవర్తిః ౧, చమనః ౨ సోమరసము త్రాగు పాత్ర.
శ్చిత్రాపూపశ్చరువ్రణః,	చిత్రాపూపః ౧, చరువ్రణః ౨ పిండ వంట భేదము.
మేచ్ఛితం పరభాషాయాం లుంటికా న్యాయసారిణీ.	మేచ్ఛితః ౧, పరభాషాయాం=పరభాష లుంటికా ౧, న్యాయసారిణీ ౨ య క్షిగా పనిచేయు స్త్రీ.
శూకాపూట్టస్త్రణమణి	శూకాపూట్టః ౧, త్రణమణిః ౨ నీల ము (త్రణగ్రాహితము.)
శ్చాత్రగండఃపదాద్యవిత్,	(శ్చాత్రగండః ౧, పదాద్యవిత్ ౨ విభ క్త్యంతములగు శ్లోకముల ఆది యెఱి గినవాడు.
కోశకారః కాష్ఠతంతుః	కోశకారః ౧, కాష్ఠతంతుః ౨ పట్ట పురుగు.
ర్యుక్తా స్యాత్కాష్ఠ లేఖకః.	ర్యుక్తా ౧ కాష్ఠలేఖకః ౨ కొయ్య తోలుచు పురుగు.
విషశృంగీ భృంగరోలో	విషశృంగీ (న్. పు) ౧, భృంగరోల ౨ కొమ్ములపురుగు.
వరోలస్త్రణషట్పదః,	వరోలః ౧, త్రణషట్పదః ౨ తువ్వె దలో భేదము.
తుటుమోరంధ్రబ్రుస్యా ద్వినాలింగాలికా స్త్రుతా.	తుటుమః ౧, రంధ్రబ్రుః ౨ ఎలుక
భశావిదారుః క్రకచపాదో	భశా ౧, విదారుః ౨, క్రకచపాదః ౩ తొండ.

దృణశ్చాలిశ్చ వృశ్చికః,
పద్మాక్షం పద్మబీజం చ

కర్ణికా బీజమాతృకా.

రంగమాతా భవేల్లాక్షా

ధీలటిద్దుహితా మతా,
చాటలోలశ్చటుల్లోలో

జేంగటో దోహదః స్తుతః

ధాతాంజలీ ధాతబలీ

వజ్రకం దుగ్ధపాచనం,

చిత్రోక్తిః పుష్పశకటీ
చానేచనమత్ప్రికృత్.

కాలరాత్రిర్భీమరథీ

అస్వాధ్యాయో నిరా
ప్రతి,

బ్రహ్మవాదః శ్రుతాదానం

విశ్వక ద్రురభేటికః. ౨౨౧

హింసాలుకః ఖాదుకశ్చ

యోగితోఽలర్కః శ్చయే
ద్రగడస్తూర్యగంజా స్యా

దృణః ౧, అలిః ౨ వృశ్చికః ౩ తేలు.
పద్మాక్షం ౧, పద్మబీజం ౨ తామర
గద్దెలోని విత్తులు.

కర్ణికా ౧, బీజమాతృకా ౨ తామర
పూవులోనిగద్దె.

రంగమాతా ౧, లాక్షా ౨ లత్తుక
(లక్క.)

ధీలిటిః ౧, దుహితా ౨ కుమార్తె.
చాటలోలః ౧, చటుల్లోలః ౨ ప్రియో
క్తులం దాసక్తిగలవాడు.

జేంగటః ౧, దోహదః ౨ గర్భిణ్యాభి
లాష.

ధాతాంజలీ ౧, ధాతబలీ ౨ శుభ్ర
ముగాఁ గడిగినదోసిలి.

వజ్రకం ౧, దుగ్ధపాచనం ౨ పాలు
కాచుపాత్రము.

చిత్రోక్తిః ౧, పుష్పశకటీ ౨ ఆకాశ
వాణి.

కాలరాత్రిః ౧, భీమరథీ ౨ కాలరాత్రి.
అస్వాధ్యాయః ౧, నిరాకృతిః ౨ వేద
పఠనము చేయని బ్రాహ్మణుడు.

బ్రహ్మవాదః ౧, శ్రుతాదానం ౨ బ్రహ్మ
వాదము.

విశ్వకద్రుః ౧, అభేటికః ౨ వేట
కుక్క.

హింసాలుకః ౧, ఖాదుకః ౨ జంతు
పుల చంపుకుక్క ఖలుడు.

యోగితః ౧, అలర్కః ౨ పిచ్చికుక్క.
ద్రగడః ౧, తూర్యగంజా ౨ వాద్య
విశేషము.

దాదర్శో ముకురః స్వతః

రాహుతస్పృష్టో రసోనః

స్యా

దంగరీ కోలనాసికా,

మయటస్త్వణహర్ష్యంస్యా

తు-త్రం గోమం చ మం
హపః. ౨౨౩

స్రవద్రంగః పణగ్రంథి

శ్చిత్తికా కటిశ్మంఖలా,

విశారదః ప్రసిద్ధే స్యాత్

శ్రీర్నక్షత్రిరిందిరా మతా.

ఆదర్శః ౧, ముకురః ౨ అద్దము.

రాహుతస్పృష్టః ౧, రసోనః ౨ రాహ
ము క్తమగు సూర్య చంద్రగ్రహములు.

అంగరీ ౧, కోలనాసికా ౨ బంకి
వృక్షము.

మయటః ౧, త్వణహర్ష్యం ౨ గడ్డితో
గట్టిన గృహవిశేషము.

కుత్రం ౧, గోమం ౨, మండపః
మండపము పేరులు.

స్రవద్రంగః ౧, పణగ్రంథిః ౨ ౬
గడివీధి.

చిత్తికా ౧, కటిశ్మంఖలా ౨ న
మునకు కట్టుగొలుసు.

విశారదః ౧, ప్రసిద్ధః ౨ ప్రసిద్ధుడ
శ్రీః ౧, లక్ష్మీః ౨, ఇందిరా ౩ ల
దేవి.

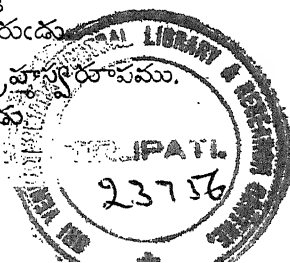
స మా వృ ము.

ఏ కా క్ష రీ కో శ ము

స టీ క ము.

అకారో వాసుదేవస్యా
దాకారస్తు పితామహః,
పూజాయామపి మాంగలేష్వ
అకారః పరిశీర్తితః.
ఈకార ఉచ్యతే కామో
లక్ష్మీరీకార ఉచ్యతే,
ఉకారశృంగరః ప్రోక్త
ఉకారశ్చాపి లక్షణే. ౨
రక్షణే చాపి ఉకారః ఉ
కారో బ్రహ్మణి స్తుతః, [త్
ఋకారో దేవమాతాస్యా
ఋకారోదనుజప్రసూః.
౩
౪
కారో దేవజాతీనాం
మాతా స్వరః ప్రశీర్తితః,
౫
౬
౭
౮
౯
౧౦
౧౧
౧౨
౧౩
౧౪
౧౫
౧౬
౧౭
౧౮
౧౯
౨౦
౨౧
౨౨
౨౩
౨౪
౨౫
౨౬
౨౭
౨౮
౨౯
౩౦
౩౧
౩౨
౩౩
౩౪
౩౫
౩౬
౩౭
౩౮
౩౯
౪౦
౪౧
౪౨
౪౩
౪౪
౪౫
౪౬
౪౭
౪౮
౪౯
౫౦
౫౧
౫౨
౫౩
౫౪
౫౫
౫౬
౫౭
౫౮
౫౯
౬౦
౬౧
౬౨
౬౩
౬౪
౬౫
౬౬
౬౭
౬౮
౬౯
౭౦
౭౧
౭౨
౭౩
౭౪
౭౫
౭౬
౭౭
౭౮
౭౯
౮౦
౮౧
౮౨
౮౩
౮౪
౮౫
౮౬
౮౭
౮౮
౮౯
౯౦
౯౧
౯౨
౯౩
౯౪
౯౫
౯౬
౯౭
౯౮
౯౯
౧౦౦

అః (పు) ౧ విష్ణువు.
ఆః (పు) ౧ బ్రహ్మ, ౨ పూజ, ౩ మం
గళసూత్రము.
ఈః (పు) ౧ మన్మథుడు, నీ. ౨లక్ష్మి.
ఉః (పు) ౧ శంకరుడు.
ఊః (పు) ౧ లక్షణము, ౨ రక్షిం
చుట, ౩ బ్రహ్మ.
ఋ (సీ) ౧ అదితి.
౪
౫
౬
౭
౮
౯
౧౦
౧౧
౧౨
౧౩
౧౪
౧౫
౧౬
౧౭
౧౮
౧౯
౨౦
౨౧
౨౨
౨౩
౨౪
౨౫
౨౬
౨౭
౨౮
౨౯
౩౦
౩౧
౩౨
౩౩
౩౪
౩౫
౩౬
౩౭
౩౮
౩౯
౪౦
౪౧
౪౨
౪౩
౪౪
౪౫
౪౬
౪౭
౪౮
౪౯
౫౦
౫౧
౫౨
౫౩
౫౪
౫౫
౫౬
౫౭
౫౮
౫౯
౬౦
౬౧
౬౨
౬౩
౬౪
౬౫
౬౬
౬౭
౬౮
౬౯
౭౦
౭౧
౭౨
౭౩
౭౪
౭౫
౭౬
౭౭
౭౮
౭౯
౮౦
౮౧
౮౨
౮౩
౮౪
౮౫
౮౬
౮౭
౮౮
౮౯
౯౦
౯౧
౯౨
౯౩
౯౪
౯౫
౯౬
౯౭
౯౮
౯౯
౧౦౦

శిలోచ్చయే ధకారః స్యా
త్థకారో నయరక్షణే,
దకారో ఒజ్రేకళత్రే చ
చేదే దానే చ దాతరి. ౨౦

ధః (పు) ౧ కొండ, ౨ నీతికాపాడుట.

దః (పు) ౧ ఆకాశము, ౨ భార్య(సీ),
3 ఖండించుట, ౪ ఇచ్చుట, ౫ దాత.

ధం ధనేసధనే
ధః స్యాద్విధాతరిమనావపి,
ధిషణా ధీ సమాఖ్యాతా

ధం (న) ౧ ధనము.

ధః (పు) ౧ బ్రహ్మదేవుడు, ౨ మనువు.
ధీః (సీ) ౧ బుద్ధి.

ధూశ్చైవం భారవిత్త
యోః. ౨౧

ధూః (సీ) ౧ బరువు, ౨ ధనము.

నేతా నశ్చ సమాఖ్యాతః
తరణౌ నః ప్రకీర్తితః, నకారః
సాగతే బుద్ధౌ స్తుతౌ పృక్షే
ప్రకీర్తితః. ౨౨ నశబ్దః స్వాగ
తే బంధౌ పృక్షే సూర్యే చ
కీర్తితః.

నః (పు) ౧ అధిపతి, ౨ పడవ, 3 బౌ
ద్ధశాస్త్రవేత్త, ౪ బుద్ధుడు, ౫ స్తోత్రము,
౬ వృక్షము, ౭ స్వాగతము, ౮ చుట్టము,
౯ చెట్టు, ౧౦ సూర్యుడు.

పః కుజేరః సమాఖ్యాతః
పశ్చిమే చ ప్రకీర్తితః. ౨౩
పవనే పస్సమాఖ్యాతః పః
స్యాత్పానే చ పాతరి,

పః (పు) ౧ కుజేరుడు, ౨ పడమటి
దిక్కు, 3 వాయువు, ౪ త్రాగుట, ౫
పాలించువాడు.

కఫే వాతే ధకారః స్యా
త్తథాహ్వనే ప్రకీర్తితః.
౨౪. ఘాత్కారేఽపి చ
ఘః ప్రోక్షస్తథా నిష్ఫలభా
షణే,

ఘః (పు) ౧ పిలుచుట, ౨ కఫము, 3
వాతము, ౪ ఘాతకారము, ౫ నిరర్థక
సంభాషణము.

బకారే వరుణః ప్రోక్షః
కలశే బః ఫలేఽపి చ. ౨౫.
వక్షస్థలే చ బః ప్రోక్షో గదా
యాం సముదాహృతః.

బః (పు) ౧ వరుణుడు, ౨ కలశము,
3 పండు, ౪ వక్షస్థలము, ౫ గదాయు
ధము (సీ).

నక్షత్రే భం బుధాః ప్రా

హః

భవనే భః ప్రక్షీర్తితః ౨౬

దీప్తి ర్భా స్యాచ్చ

భూర్భూమి

ర్భిర్భయం కథితం బుధైః,

మః శివశ్చంద్రమా వేధా

మా లక్ష్మీ చ ప్రక్షీర్తితా.

౨౭. మా చ మాతరిమానే చ

బంధనే మః ప్రక్షీర్తితః,

యశో యః కథితః ప్రాజ్ఞైః

యో వాయురితి శబ్దితః ౨౮

యానే యాతరియస్యాగే కథి

తశ్శబ్దవేదిభిః.

రశ్చ రామేనిలే వహస్మా

భూమావపి ధనేఽపి చ. ౨౯

ఇంద్రియే ధనరోధే చ

రుర్భయే చ ప్రక్షీర్తితః,

లో దీప్తా ద్యాం లశ్చ

భూమా భయే చాహ్లాదనేఽ

పి చ. ౩౦. లో వాతే లవణే

చ స్యాల్లో దానే చ ప్రక్షీ

ర్తితః, లః శ్లేష చాశయే

చైవ ప్రలయే సాధనేఽ

పి లః. ౩౧. మానసే వరుణే

చైవ లకారస్సాంత్యనేఽపి

చ,

విశ్చ పక్షి నిగదితో గగ

నం ప్రతిక్షీర్తితమ్.

భం. (న) ౧ నక్షత్రము.

భః (పు) ౧ గృహము.

భా (సీ) ౧ కాంతి.

భూః (సీ) ౧ భూమి.

భీః (సీ) ౧ భయము

మః (పు) ౧ శివుడు, ౨ బ్రహ్మ.

మా (సీ) ౧ లక్ష్మీ, ౨ తల్లి, ౩ అభి

మానము.

మః (పు) ౧ బంధనము.

యః (పు) ౧ కీర్తి, ౨ వాయువు, ౩

ప్రయాణము, ౪ పోవువాడు, ౫ త్యాగము.

రః (పు) ౧ రాముడు, ౨ వాయువు,

౩ అగ్ని, ౪ భూమి, ౫ ధనము, ౬ ఇం

ద్రియము, ౭ ధనాటంకము.

రుః (పు) ౧ భయము.

లః (పు) ౧ కాంతి, ౨ ఆకాశము,

౩ భూమి, ౪ భయము, ౫ సంతోషము,

౬ గాలి, ౭ లవణము, ౮ దానము, ౯

ఆలింగనము, ౧౦ తలపు, ౧౧ ప్రళయ

ము, ౧౨ సాధనము, ౧౩ మనస్సు, ౧౪

ఓదార్పుట.

విః పు ౧ పక్షి, ౨ ఆకాశము.

శం సుఖం శంకరః శ్రే
యః శశ్చ సీమ్న నిగద్యతే,

శమనే శః సమాఖ్యాతః
హింసాయా శో నిగద్యతే.

షః కీర్తితో బుద్ధైః శ్రేష్ఠే
షశ్చ గంభీరలోచనే, ఉపస
ర్గేఽవరోక్షే చ షకారః పరి
కీర్తితః. 3౪

సః కోపే వరణే సః స్యా
త్ తథా శూలిని కీర్తితః,

సా చ లక్ష్మీబుద్ధైః ప్రోక్తా
గౌరీ చ

స ఈశ్వరః. 3౫

హః కోపే వారణే హశ్చ
తథా శూలి ప్రకీర్తితః,

హిః పద్యావరణే ప్రోక్తో
హిః స్యాద్ధేత్వవధారణే. 3౬

క్షః క్షేత్రే వక్షసి ప్రోక్తో
బుద్ధైః క్షః శబ్దశాసనే

క్షిః క్షేత్రే క్షత్రరక్షే
చ నృసింహే చ ప్రకీర్తితః.

ఆగమేభ్యోఽభిధానేభ్యః
ధాతుభ్యః శబ్దశాసనాత్, ఏ

వమేకాక్షరం నామాభిధా
నం క్రియతే మయా. 3౭

శం. న. ౧ సుఖము, ౨ శివుడు, (పు)
3 శ్రేయస్సు.

శః పు. ౧ సీమ, ౨ శయనము, 3
హింస.

షః (పు) ౧ ఉత్తముడు, ౨ గంభీర
దృష్టిశాలి, 3 ఉపద్రవము, ౪ చాటు.

సః (పు) ౧ కోపము, ౨ ప్రాకారము
3 శివుడు.

సా (సీ) ౧ లక్ష్మీ, ౨ పార్వతి.

సః (పు) ౧ శంకరుడు.

హః (పు) ౧ కోపము, ౨, ఏనుగు 3
దివసము, ౪ శివుడు.

హిః (పు) ౧ పద్యావరణము, ౨ కార
ణము, 3 నిశ్చయము.

క్షః (పు) ౧ క్షేత్రము, ౨ వక్షస్థ
లము, 3 వ్యాకరణశాస్త్రము.

క్షిః (పు) ౧ క్షేత్రము, ౨ క్షాత్ర
సంరక్షణము, 3 నృసింహస్వామి.

శాస్త్రములనుండియు నామధేయముల
నుండియు ధాతువులనుండియు వ్యాకరణ

శాస్త్ర సంబంధమునుండియు ఏకాక్షర
నామములు సాచే సమకూర్పబడెను.

సమాప్తము.

హా రా వ లి

శ బ్దా ను క్ర మ ణి క.

పదము.	పుట.	పదము.	పుట.	పదము.	పుట.
అ		అ ప్ర తిరథం	25	అసిపత్రః	21
అంగరీ	50	అభరుక్	17	అసిపుచ్చకః	17
అంగనా	32	అభ్యాసః	33	అస్త్రకంటకః	12
అంగారిణీ	9	అభ్రపికాచకః	9	అస్థిభక్షః	17
అంగులితోరణం	24	అభ్రముః	32	అస్థిసంహారః	20
అంగులీయకం	33	అమతః	,,	అస్థిస్థానాః	49
అంగులిసందేశః	45	అమృతాహరణః	3	అవార్గణః	7
అంజనావతీ	32	అయః	13	అహిః	4
అంజన్యం	47	అయనం	31	అహిపుత్రకః	31
అక్షిః	38	అరకః	22	అహిరణిః	36
అక్షధూర్తలః	18	అరిత్రం	31	అ	
అఖేటికః	49	అరిష్టః	18	అకాశమూలీ	24
అగారితం	10	అర్ఘటం	35	అఘాతనష్	44
అదిరాభా	13	అర్ధచంద్రం	24	అచామనకః	10
అద్యుతః	3	అర్ధచూలకః	44	అటీలకమ్	24
అజగరః	36	అర్ధశామ్నవీ	33	అత్తఘోషః	18
అతిముక్తకః	39	అర్ధశఫరః	42	అదర్శః	50
అతిరోమశః	18	అలక్తకః	35	అధిమన్యవః	44
అద్రిః	3	అలర్కః	49	అనందపటః	7
అదీనవః	44	అలిః	,,	అమణ్డః	23
అధశ్చరః	10	అలింజరః	43	అమిషమ్	12
అధీరా	13	అవహాలికా	21	అమృతాణిశా	22
అనుతర్దణం	14	అవంతిసోమం	24	అరణిః	46
అనుపమా	32	అవ్యక్తనిస్సవః	23	అర్థివస్త్రమ్	43
అన్యకారుకా	36	అశ్వవిక్రయా	45	అలన్యమ్	30
అవతర్పణం	45	అష్టపదమ్	37	అలొకః	32

పదము.	పుట.	పదము.	పుట.	పదము.	పుట.
అవిష్టః	15	ఉత్తానపాదజః	8	వ	
అశ్వేమాభవః	8	ఉత్తుషః	33	ఏ కాంగం	22
అషాఢపూర్వజః	8	ఉత్పాకమ్	47	ఏ కాంగః	8
అషాఢభవః	8	ఉత్పాదికా	23	ఏణతిలకః	4
ఆసందీ	46	ఉత్పాహః	36	ఏలా	21
ఆసవః	37	ఉదన్తికా	31		
ఆస్ఫులం	35	ఉద్దేహికా	23	ఓ	
ఆహికః	8	ఉద్ధనమ్	12	ఓకః	21
		ఉద్ధారకంటకః	46	ఓన్యోలిః	21
ఇ		ఉద్ధః	17	ఔ	
ఇంగలః	44	ఉన్నతః	36	ఔదుంబరం	23
ఇంచాకః	42	ఉన్నతకా	28	క	
ఇందిరా	50	ఉపజిహ్వకః	23	కం	52
ఇందుః	4	ఉపధూపితః	9	కంకః	41
ఇంద్రగోపః	41	ఉపరాహః	8	కంకత్రోటః	42
ఇంద్రజాలికః	33	ఉపపుష్పికా	30	కంటకః	20
ఇంద్రతూలమ్	6	ఉపప్లవః	8	కంటి	38
ఇంద్రాగ్నిధూమః	15	ఉపయాచితకమ్	5	కంతిరవః	18
ఇంద్రాసనమ్	30	ఉపశ్రుతిః	5	కంధరా	38
ఇడిక్కః	18	ఉరణః	18	కంధరాకరః	11
ఇత్కటమ్	39	ఉరస్కటమ్	11	కః	52, 52
ఇనః	3	ఉరస్త్రాణమ్	44	కకుమ్భః	14
ఇర్వారుః	27	ఉర్వంగమ్	6	కచః	8
ఇర్వారుశుక్తికా	27	ఉల్కా	47	కచమాలః	23
ఇల్లిశః	42	ఉల్కాముఖశృగాలీ	17	కజ్జలధ్వజః	6
ఈ		ఉల్లకమ్	31	కటకోలః	10
ఈమా	31	ఉప్తః	18	కటభంగః	9
ఈర్వాలుః	34	ఉష్ణవారణమ్.	9	కటశర్కరా	47
ఉ				కటాహః	9
ఉచ్చలలాటికా	28	ఉర్ధ్వాసితః	22	కటిశృంఖలా	50
ఉత్కటం	43	ఉర్ధ్వికా	38	కటుకః	40
ఉత్కటః	35	ఋ		కతినికా	47
ఉత్కూటః	9	ఋణమోక్షమ్	34	కతోరం	46
ఉత్తానమ్	43	ఋణమారణః	34	కణా	31

పదము.	పుట.	పదము.	పుట.	పదము.	పుట.
కథకః	26	కర్ణికా	49	కాలగ్రన్థిః	7
కదరః	45	కర్ణి	6	కాలరాత్రిః	49
కదలీ	22	కర్ణిశుతః	7	కాలాయనమ్	13
కదుంకతా	8	కర్వటం	25	కాలికా	16, 29
కనకవలం	42	కలంబుటం	13	కాలిద్దః	39
కన్యూపం	36	కలకంతః	19	కాలీ	16
కపటః	34	కలవిజ్ఞః	19	కాలీయం	22
కపిలః	17	కలః	46	కాలేయం	22
కపిలా	32	కలాంబికా	37	కానారం	22
కబంధః	30	కలాచికా	36	కావారి	9
కమతం	30	కలాటీనః	19	కావేరి	33
కమన్దలః	14	కల్తాషకంతః	3	కావ్యః	8
కమ్పలః	34	కల్పవర్తః	21	కావ్యతన్మః	48
కరంభకం	46	కవయా	42	కావ్యమతీ	28
కరకః	23, 14	కవరకీ	46	కావ్యశల్లః	46
కరధర్మణః	8	కవాయః	46	కావ్యలేఖకః	48
కరపత్రికా	24	కప్టస్థానమ్	27	కానమర్దః	21
కరపాత్రం	24	కా		కానరః	18
కరాజ్ఞం	16	కాకమద్మః	40	కాహలః	31
కరికవలః	42	కాకమాచికా	40	కాహలీ	29
కరికుసుంభః	10	కాకినీ	31		
కరిణీ	11	కాకోచికః	42	కింశుకః	23
కరిబంధః	27	కాకోచీ	42	కిరణమాలీ	3
కరీషాగ్నిః	44	కాచన కా	12	కిలాటః	13
కర్కరం	37, 46	కాచభాజనం	27	కిలాటీ	23
కర్కరాక్షః	19	కాదమ్మకః	12	కిష్కచతుశ్చతం	44
కర్కరేటం	24	కాదమ్మినీ	16	కిసలయం	20
కర్కసారం	46	కామాలికా	14		
కర్కారుకః	39	కామిఎల్లికా	29	కికశాస్త్రిః	12
కర్ణగూఢం	43	కాయవలనం	16		
కర్ణపాలీ	38	కారంధమీ	43	కు	
కర్ణమలం	43	కారా	44	కుంకుమం	22
కర్ణవంశః	28	కారోత్తరః	9	కుంతలికా	8
కర్ణాంధుః	33	కార్తికః	33	కుండమః	18

పదము.	పుట.	పదము.	పుట.	పదము.	పుట.
కుంభః	46	కుహనః	34	కాశలికా	35
కుంభిః	4	కుహశస్వరః	19	కాన్తుభవతాః	3
కుంభికా	24	కుహూముఖః	19	క్రకచచ్చదః	20
కుంభిలః	32	కుహేళికా	15	క్రకచపాదః	48
కుంభీరమక్షికా	31	కూ		క్రకచప్పప్తి	42
కుంభీనసః	4	కూర్వాచః	44	క్రతుపశుః	12
కుః	52	కూష్మాణ్డకః	21	క్రయారోహః	16
కుక్కుభః	19	కృకణః	36	క్రవ్యం	12
కుకూలం	16	కృకవాకుః	19		
కుక్కుటః	19	కృపాణకః	29		
కుజంభలః	10	కృమిః	36		
కుటలం	33	కృశరా	37		
కుట్టారః	11				
కుట్టిరః	11	క్ష్మవక్త్రీ	38		
కుతికః	33				
కుణవే	19	కేతుః	8		
కుణ్డలీ	4	కేనరః	40		
కుత్పృణం	24	కేసరీ	18		
కుత్త్రం	50				
కుమారభృత్యా	7				
కురంకురః	41	కైరాతః	27		
కురంటీ	16				
కురశః	37	కోమాసికా	27		
కురుబిష్టః	42	కోయప్తిః	40		
కులకం	43	కోలనాసికా	50		
కులపాణ్డకః	46	కోలపుచ్చిః	41		
కులాంకురః	7	కోలరాత్రిః	49		
కులాలః	19	కోశకారః	48		
కులుక్కుః	47	కోశాద్గం	39		
కులుక్కుగుంజా	47	కోశీ	17		
కుశలవ్రశ్మః	29				
కుసిదం	37	కాముదః	33		
కుసుమాత్మకం	22	కాముదీచారః	15		
కుసుమూలః	10	కాముదీవృక్షః	14		

పదము.	పుట.	పదము.	పుట.	పదము.	పుట.
కుద్రసా	22	గ		గి	
కుద్రాష్ట్ర	22	గం	52	గిసారం	13
క్షా		గంగాచిల్లీ	18	గీ	
క్షామం	32	గంజః	37	గీతిః	39
ఖ		గండకుసుమం	35	గు	
ఖం	52	గండకూపః	11	గుంజా	30, 32
ఖంభేరీ	43	గండీరః	39	గుచ్ఛకః	30
ఖః	52	గందూపదీ	45	గుడదారుః	21
ఖగః	3, 12	గందూషః	46	గుడపుష్పః	21
ఖగేశ్వరః	3	గంత్రిరథః	32	గుణసీయః	33
ఖజ్జనః	19	గంధనకులః	18	గుణభ్రంశః	47
ఖజ్జనతరం	10	గంధవలాశికా	20	గులుంఛః	30
ఖజ్జలేఖః	19	గంధర్వహస్తః	23	గృ	
ఖల్వాంగీ	3	గంధశేఖరం	22	గృంజనం	15
ఖడ్గికా	43	గంధసోమం	39	గృహకచ్ఛపః	26
ఖడ్గటః	39	గందాః	18	గృహకపోతకః	19
ఖడ్గపిఢానం	26	గః	52	గృహగోధా	41
ఖడ్గపాలః	29	గగనధ్వజః	5	గృహతటీ	33
ఖతమాలః	5	గగనోత్సుకః	8	గృహనీడః	19
ఖద్యోతం	17	గర్గరీ	46	గృహపరిః	45
ఖబాష్పః	15	గజధక్కా	45	గృహమణిః	6
ఖర్జురః	40	గజమండన	45	గృహవాటికా	37
ఖలేశః	42	గజమాచలః	18	గృహవిత్తః	45
ఖలేశయః	42	గజేశః	3	గృహమృత్తం	24
ఖసంచారిపురం	26	గదాగ్రజః	3	గృహలికా	41
ఖా		గదీ	3	గృహశ్చ	26
ఖాండికః	29	గభోలికః	29	గై	
ఖాణికః	33	గర్గాటః	41	గైరికం	34
ఖాతభూః	38	గలమేఖలా	38	గో	
ఖాదుకః	49	గా		గోకర్ణః	4
ఖే		గా	52	గోకిరాటికా	19
ఖేభేరకః	24	గాంగేశ్వీ	47	గోగ్రంథిః	37
ఖీటకం	33	గాంధారం	10	గోదుహం	39

పదము.	పుట.	పదము.	పుట.	పదము.	పుట.
గోసందీ	41	ఘాట్టికః	23	చాంపేయః	40
గోబండ్డిరః	18	ఘాతిపక్షి	19	చాటులూలః	49
గోమం	50	ఘు		చాటూర్తిః	32
గోమయచ్చత్రికా	6	ఘుః	52	చి	
గోరాట్టి	19	ఘుద్దురీ	45	చింగటః	41
గోలాసం	6	ఘున్మణం	22	చితా	28
గోసః	35	ఘూ		చితిః	28
గోసర్గః	35	ఘూః	52	చిత్రికా	50
గా		ఘూః		చిత్రనేత్రా	19
గా	52	ఘూః		చిత్రపాదా	19
గాః	18	ఘూః		చిత్రపృష్ఠః	19
గారపం	30	ఘూః		చిత్రఫలీ	41
గ్రహకల్లాల్లః	9	చంచా	44	చిత్రాపూపః	48
గ్రహధారః	8	చంచుమల్	12	చిత్రోక్తిః	49
గ్రామకూటః	28	చందనదృమః	40	చిసిటః	33
గ్రామమృగః	17	చంద్రకే	20	చు	
గ్రామ్యమద్దురికా	41	చంద్రమాళిః	3	చుంచులికే	14
గ్రాహః	17	చంద్రకాలా	25	చుంచుః	18
గ్రాహకః	19	చః	52	చూ	
గ్రీష్మహాసం	6	చక్రముఖిః	18	చూర్ణఖండం	46
గ్రీష్మపిరీటః	21	చక్రాంగమ్	9	చూర్ణి	35
గ్లా		చక్రి	4	చై	
గ్లాః	4	చట్టుల్లాల్లః	49	చైత్ర్యం	44
ఘు		చతుష్పాణిః	3	చైత్ర్యముఖిః	14
ఘుః	52	చపలా	13	చైత్రః	6
ఘటరాజః	46	చపలాంగః	17	చో	
ఘనవల్లికా	13	చమనః	48	చోలకః	44
ఘనోపలః	13	చరూరణః	48	చో	
ఘా		చర్మసంభవా	21	చో	
ఘా	52	చరాపి	37	చో	
		చపీనాపీ	9	చో	
		చషకమ్	14	చో	
		చాంగేరీ	22	చో	

పదము.	పుట.	పదము.	పుట.	పదము.	పుట.
ఛా		జలమదుః	19	జ్యోతి	
ఛాత్రగండః	48	జలమసిః	5	జ్యోతిర్విజం	17
ఛాయానుతః	3	జలయస్త్ర నికేతనమ్	15	జ్యోతిరథః	8
ఛు		జలరంకః	40	జ్వ	
ఛురా	29	జలరసం	17	జ్వరం	30
జ		జలలతా	45	జ్వరాగ్నిః	44
జంగమకుటీ	9	జలసరంఠః	31	జ్వలదంగారః	31
జంఘాత్రాణం	44	జలవల్కలం	24	ఝ	
జంబాలః	46	జలవృశ్చికం	42	ఝంపాశీ	19
జంబాలినీ	12	జలవృదః	42	ఝః	53
జంబులః	20	జలసూకరః	17	ఝలజ్వలా	35
జః	53	జలంఠకః	17	ఝల్లకంతః	19
జటాజ్వాలః	6	జలంఠకః	41	ఝల్లాలః	47
జతుపుత్రకః	37	జలంబికా	9	ఝా	
జలకంఠకః	17, 39	జలార్ద్రః	43	ఝామకం	48
జలకషిః	17	జలాష్ట్రీ	9	ట	
జలకరంకః	23	జాలికా	16, 27	టః	53
జలకల్కః	46	జా		ఠ	
జలకాంక్షీ	4	జా		ఠః	53
జలకిరాటః	17	జిహ్వదరః	12	ఠః	
జలకుక్కుటీ	18	జిహ్వీకా	28	ఠః	53
జలకుక్కుభః	40	జిహ్వీకా		ఠః	53
జలకూపే	9	జీవః	8	ఠః	21
జలకీశః	22	జీమాతకుటః	11	ఠః	47
జలక్రీడా	24	జి		ఠి	
జలజం	23	జింగటః	49	ఠింబం	21
జలజిహ్వః	17	జింగటః		ఠి	
జలజింభః	24	జింగం	22	ఠి	
జలత్రా	9	జింగం		ఠి	
జలనకులః	17	జింగం		ఠి	
జలప్లవః	17	జింగం		ఠి	
జలబిడాలః	17	జింగం		ఠి	
జలబ్రహ్మ	40	జింగం		ఠి	

పదము.	పుట.	పదము.	పుట.	పదము.	పుట.
తక్రాటః	8	తారణిః	13	తృణాగ్నిః	46
తద్దినమ్	37	తార్క్షిణిః	31	తృప్తిః	31
తనుక్రమ్	16	తాలమర్దలః	47	తృష్ణా	27
తనురసః	34	తాలావచరః	14	త్రో	
తన్దనః	7			త్రోయడిమ్భః	18
తమోనుత్	4	తి		త్రోరణమ్	38
తమోమణిః	17	తిక్తగుంజా	22		
తరంగిణీ	12	తమిషః	27	త్రి	
తరండా	13	తిష్ఠ్యఫలా	20	త్రికంటః	42
తరణిః	3, 13	తీక్షణమ్	13, 17	త్రిణతా	27
తరాటః	31			త్రిదశః	45
తరిః	13, 31	తు		త్రివతాకమ్	24
తరుణి	29	తుంగః	21	త్రిపుటీఫలః	23
తరుతూలికా	41	తుంగీశః	3	త్రిపుండ్రకమ్	14
తరునభః	20	తుంబీపుష్పమ్	45	త్రిపురదహనః	3
తరురాగం	20	తుంబురీ	38	త్వ	
తరువారిః	29	తుచ్చమ్	26	త్వక్కుండరః	34
తరుకాయా	12	తుటుమః	48	త్వక్కుష్పమ్	34
తరుసారం	22	తురగబ్రహ్మచర్యకమ్	10	త్వగంకురః	34
తరుక్రః	47	తులాధటః	31	త్వచినుగన్ధా	21
తరుక్రటీ	47	తుషోదకమ్	24	థ	
తరుక్రపీఠీ	47	తూ		థః	54
తరుక్రలాసకః	47	తూర్యగుంజా	49	ద	
తలకమ్	9	తూలనాలికా	47	దండపాలః	42
తలప్రహరః	37	తూలికా	30	దండపాలకః	42
తలాపీ	39	తూవరసః	46	దండవాదీ	27
తలిసమ్	26, 38	తృ		దంతః	37
తలదా	12	తృణకేతుః	23	దంతమలమ్	43
త్రా		తృణతా	27	దంతకాణమ్	37
తాంబూలదః	28	తృణపూలీ	44	దంశకః	26
తాంబూలరాగః	29	తృణమణిః	48	దంశనమ్	16
తామ్రకమ్	23	తృణపటపదః	48	దంష్ట్రీ	4
తామ్రకణ్ఠి	32	తృణసారా	22	దః	54
తామ్రకృమిః	41	తృణహర్తృమ్	50	దక్షః	19

పదము.	పుట.	పదము.	పుట.	పదము.	పుట.
పటలం	33	పా		పిష్టపత్రిక	48
పటహా	16	పాంచజన్యధరః	3	పిష్టసారభవ	22
పట్టాలికా	38	పాంచాలీ	38	పి	
పణగ్రస్థి	50	పాంశురః	26, 29	పీఠసర్పి	29
పణ్యాజిరమ్	16	పాంశులః	26	పీఠకావేరమ్	22
పతంగః	3	పాంశుకులీ	26	పీలుః	4
పతద్రహః	10	పాతహికా	32	పు	
పత్తనమ్	31	పాణిగృహీతీ	32	పుంజాతుకః	27
పత్తకాహలా	46	పాతంగిః	3	పుంరుషః	18
పత్తణా	24	పాత్రపాటః	31	పుటకినీ	36
పత్తపికాచికా	25	పాదరథి	17	పుటికా	21
పత్తవాహః	12	పాదవిరజా	17	పుటోటజమ్	9
పత్తశిరా	33	పాదాంగదీ	39	పుటోదకః	21
పత్తాంజనం	47	పాదాలిందీ	13	పుణ్యజ్ఞోకః	30
పత్తీ	12	పానపాత్రమ్	14	పున్నాగః	40
పత్తోపస్కరః	21	పారదమ్	34	పురతటీ	36
పదాద్యుచిత్	48	పారావతీ	39	పురందరా	33
పద్మబీజమ్	49	పారావారః	12	పురనంస్కారః	36
పద్మాక్షమ్	49	పారిహర్యః	34	పురోటిః	36
పద్మీ	4	పారీ	14	పుల్కనః	6
పన్నశ్రీ	17	పారీప్తః	18	పుష్కరః	4, 40
పన్యాటః	43	పార్శ్వటమ్	35	పుష్కరిణీ	9
పయోఘనః	13	పార్శ్వకః	10	పుష్పఫలః	21
పయోధరః	5	పాలిః	28	పుష్పశకటీ	49
పరగ్రస్థి	46	పాలికా	8	పుష్పికా	43
పరారుః	22	పి		పూ	
పరిఘః	46	పింగళా	32	పూగపాత్రమ్	30
పర్ణి	23	పింజోలా	46	పూరణపిండలీ	28
పర్ణనికా	47	పిండారః	29	పూర్ణపాత్రమ్	5
పర్వావధిః	46	పిండీరః	36	పూర్ణానకమ్	5
పలలం	12, 30	పిచ్ఛాన్యః	34	పై	
పలాగ్నిః	30	పితృవనమ్	28	పేచకః	4
పల్యాటః	43	పిశితం	12		

పదము.	పుట.	పదము.	పుట.	పదము.	పుట.
మందాః	11	మసారః	31	మల్లనీ	35
మందాక్షః	33	మసిః	47	మానః	7
మందామణిః	43	మసిధానీ	11	మాసమానః	7
మంధజమ్	13	మసిప్రసూః	11	మి	
మంభః	23	మసిమణిః	11, 47	మిరామయః	31
మః	55	మసురః	29	ము	
మకరః	41	మసూరః	29, 40	మకురః	49
మక్షః	35	మహత్తరః	28	మఖంపచః	9
మక్షికా	26	మహాకచ్ఛః	12	మఖిఘంటా	39
మఘాభవః	8	మహాకందః	22	మఖిపూరణః	46
మట్టకమ్	35	మహాఘోషః	16	మద్గరమ్	37
మణ్డిచకః	19	మహానాదః	31	మస్తః	40
మత్స్యరంకః	19	మహామదః	4	మూ	
మత్స్యరాజః	41	మహామృగః	4	మూర్ధకర్షరీ	9
మదనీ	14	మహారసః	21	మూలకః	22
మదనోత్సవః	25	మహాశల్యః	41	మూలజీవః	7
మదామృతః	45	మహిషవాహనః	13	మూలభద్రః	7
మదోత్కటః	11	మహిప్రాచీరమ్	12	మృ	
మద్గురః	41	మహా	55	మృగనాభిః	22
మధుకంతః	19	మా	12	మృగమదః	22
మధుక్షీరః	40	మాంసమ్	4	మృగవధాజీవః	6
మధుత్పలామ్	21	మాః	32	మృగేంద్రచటకః	19
మధుద్రుమః	21	మాచలః	33	మృణాలినీ	36
మధుపుష్పః	21	మాధిః	12	మృతకాంతకః	17
మధూకః	21	మాణిమంధం	14	మృత్ఫలీ	33
మస్తనం	5	మాధ్వీ	37	మృత్యుఫలా	22
మయటః	49	మాన్యగ్రంధిః	30	మృత్యుజీవః	23
మయూరచటకః	19	మాయః	19	మృదుపుష్పః	20
మరుండః	28	మారకః	11	మే	
మరుద్వాహః	23	మారీచః	44	మేఘకపః	13
మరుధ్వజః	6	మార్గధేనుః	43	మేఘస్థి	13
మర్తరః	28	మార్జితా	31	మేనాదః	18
మలకారికా	35	మార్దంగమ్	22		
మల్లయాత్రా	35	మాలయమ్			

పదము.	పుట.	పదము.	పుట.	పదము.	పుట.
మేన్ధి	30	ర		రాజాల్లకః	22
మేరుః	6	రంగమాతా	49	రాత్రిమణిః	3
మేలా	11, 47	రంధ్రబ్రుః	48	రాసః	39
మేలానందః	47	రంభా	22	రాహూత్సృష్టః	50
మో		రః	55	రు	
మోగః	31	రక్తమ్	22, 23	రుంజమ్	30
మో		రక్తమార్జమ్.	10	రుః	55
మార్గలిః	18	రక్తపారదమ్	34	రుచకమ్	17, 34
మే		రక్తవాలకమ్	10	రే	
మేచ్ఛాస్యం	23	రక్తశాసనమ్	39	రేణుః	23
మేచ్ఛితః	48	రక్తాక్షః	18	రేరిహణిః	3
య		రక్తోపలమ్	34	రో	
యః	55	రజనీజలమ్	15	రోచనికా	29
యజ్ఞసానమ్	27	రజరంకః	45	రోమగుచ్ఛః	38
యజ్ఞవాటి	27	రలిలక్షమ్	11	రోమశః	18, 29
యథాతథా	44	రథ్యా	26	రోహిణిః	40
యథార్థమ్	44	రసకేసరమ్	22	రోహిణీశః	4
యమః	13	రసనామలమ్	42	రోహితః	41
యవఫలః	39	రసాలా	43	ర్య	
యప్తిః	24	రసూనః	50	ర్యక్	48
యా		రసోనిః	45	ల	
యాచనకః	9	రాంకిలః	20	లంఘనమ్	45
యాజకగజః	11	రాకా	28	లంపాపటహః	16
యాప్యయానమ్	35	రాజక సేధుః	40	లంభా	38
యామకినీ	30	రాజతిమిషః	40	లః	55
యామిస్త్రీ	30	రాజవటోలకః	22	లక్షణా	41
యు		రాజభట్టికా	18	లక్షీ	50
యుగాంసకః	7	రాజమామః	40	లగ్నకః	34
యో		రాజశఫరః	42	లఘుఖట్వికా	46
యోగసాలికః	41	రాజశృంగః	41	లఘుగర్గః	42
యోగితః	49	రాజనర్పణః	40	లతామృజమ్	45
యోజనమ్	44	రాజహస్తీ	11	లతాయానకం	20
		రాజా	4	లతారసనః	4

పదము.	పుట.	పదము.	పుట.	పదము.	పుట.
లవణం	17, 40	వనచ్ఛాగః	18	వా	
లసా	20	వనతిక్రః	21	వాగులికః	28
లా		వనదః	5	వాచనకం	33
లాక్షా	49	వనవాసః	21	వాతికహారః	12
లాక్షావృక్షః	23	వనాఖుః	41	వాచికం	37
లాజిః	33	వనాలికా	20	వాజీ	12
లావణ్యమ్	40	వనీపకః	9	వాటశృంఖలా	38
లావృక్షీ	47	వరకం	15	వాణిహారః	44
లాసకమ్	35	వరచందనం	27	వాతతూలం	6
లు		వరణః	18	వాతపుత్రః	30
లుంటికా	48	వరపత్నీ	5	వాతాశ్వః	35
లే		వరాహః	18	వాతులిః	41
లేఖః	21	వరాహకాలీ	20	వాయునీ	40
లేఖనీ	47	వరోలిః	43	వాయుకేతుః	35
లోపాసికా	33	వర్ణతూలికా	47	వాయుదారః	5
లోప్తమ్	35	వర్ణదూతః	12	వారకం	27
లోహికా	45	వర్ణోటజః	9	వారసుందరీ	31
వ		వర్ణికా	41	వారాసనం	48
వంచకః	17	వర్ణల	47	వారివాలకం	39
వందనా	29	వర్ణమానం	37	వార్భటః	17, 31
వందిపాతః	23	వర్ణమానః	23	వాలవాయజః	6
వందీ	46	వర్ణాంగః	7	వాలకాగడః	48
వంశకం	22	వర్ణాంతకః	7	వాలాపరీతం	11
వంశకఫం	6	వలక్షగుః	3	వాసగృహం	30
వకచించికా	42	వల్క్య	20	వాసితా	11
వకాచీ	42	వల్లభపాలకః	25	వాస్పదనం	48
వజ్రకం	49	వకా	11	వి	
వజ్రవర్ణ	20	వకారోహం	6	విః	55
వటః	23	వసుటీకః	9	విగణనం	34
వటకః	45	వసునందనః	33	విజయకుంజరః	35
వధసానం	44	వసునందనః	33	విజయమర్దలః	16
వధుటీ	32	వసురాటికా	29	విటధరీ	30
వధూటీ	32	వస్త్రకుట్టించు	15	విటూరికా	19
		వహలం	31	విదారుః	48

పదము.	పుట.	పదము.	పుట.	పదము.	పుట.
విధి	45	వృ	17	శంకితః	27
విధిపర్కటీ	22	వృక్షః	3	శంకుః	3
విద్యా	43	వృక్షపుష్పః	21	శంకుతరుః	40
విద్రవః	21	వృక్షసూత్రకం	6	శంపా	3
విధానం	42	వృక్షీకః	49	శంబూకః	24
విరాక్యతం	46	వృషభగతిః	3	శః	56
వినాముఖం	44	వృషాంకః	3	శమలః	42
విస్తృతః	33	వృషాంశః	35	శమనిపా	28
విపారి	12	వృషాయణః	19	శక్యతీటః	36
వియన్నః	3	వృషావారి	18	శతరామా	3
విరజా	20	వృష్టిభూః	33	శతపత్రః	20
విరహితం	46	వృ	3	శనిః	3
విరోచనః	3	వేణుః	39	శఫరః	41
విలోమజిహ్వః	4	వేదిః	43	శబ్దవతీ	24
విశ్వకర్మః	49	వేరకం	22	శయాలః	17
విశ్వకా	18	వేషణః	21	శయ్యా	32, 33
విశారదః	50	వై	6	శవయానం	6
విషధరః	4	వైదూర్యమణిః	3	శశకః	41
విషవాశనః	20	వైశలేయః	26	శస్త్రకం	13
విషమనయనః	3	వైశ్రాజం	8	శాఖానగరం	23
విషశృంగీ	48	వైశాఖః	7	శాలః	40
విషాయుధః	4	వృ	24	శాలభంజీ	16
విషాస్యః	4	వృస్తారః	6	శాలాజిరః	37
విష్టులింగీ	41	వృత్తా	3	శాలామృగః	17
విస్తయః	33	వ్యాత్మకీః	21	శాలిశృంఖలా	38
విహంగికః	36	వ్యాధః	6	శాలారః	33
వి		వ్యో		శాల్మలీ	3
వీక్షావహ్నిః	33	వ్యోమధూమః	5	శాసనమ్	33
వీచీ	45	వ్యోమముద్గరః	47	శిఖారుః	14
వీణాబంధః	8	వృ	34	శిఖాధ్వజః	23
వీణీ	33	వృణః	3	శిఖి	35
వీరణం	39	శంకః	18	శితికంఠః	3
వీరతరః	12				
వీరభద్రః	39				

పదము.	పుట.	పదము.	పుట.	పదము.	పుట.
శిలోత్పలం	39	శై		సంచోక్తిః	37
శిబీరధః	35	శైవలం	22	సంధిజీవకః	10
శిరస్త్రం	16	శైవాలినీ	12	సంధిహారకః	32
శిరీషః	26	శ్లో		సంధ్యాబలిః	15
శిలీన్ధ్రకం	6	శ్లోషితక్షీరసింధుః	13	సంపుటః	29
శివా	20, 38	శ్ర		సంపల్	7
శివాలయః	28	శ్రలిప్తాజః	8	సకృతం	38
శిశుమారః	17	శ్రా		సతీః	23
శ్రి		శ్రామః	7	సప్తార్చిః	3
శీర్షకం	16	శ్రీ		సభావః	31
శీర్షణ్యం	16	శ్రీః		సమంతః	39
శీర్షరక్షం	16	శ్రీఖండం	50	సమః	44
శు		శ్రీగ్రహః	22	సమశోలః	4
శుక్తం	24	శ్రీవృక్షకః	25	సమాః	7
శునీ	38	శ్రు		సముద్భవః	29
శుభ్రదస్తీ	32	శ్రుండిః	45	సముద్రగా	12
శుల్పం	23	శ్రుతకవ్యోనుజః	3	సముద్రగృహం	15
శుష్క	35	శ్రుతాదానమ్	49	సముద్రనవసీతః	4
శూ		శ్వ		సయోజనం	11
శూకరతరుః	20	శ్వశురః	45	సరకం	37
శూకామృతః	48	శ్వసనాశనః	4	సరఘా	22
శూద్రశాసనమ్	38	శ్వే		సరజం	13
శూనా	28	శ్వేతశోలికః	41	సరమా	38
శూర్పశ్రుతిః	4	ష		సర్వవేదీ	33
శూలీ	3	షః		సహస్రవీర్యా	20
శృ		షః		సహోటజః	9
శృంఖలకః	18	షః		సా	56
శృంగారః	45	షః		సాధుధీః	45
శృంగాటః	39	షః		సామజః	4
శృంగీ	6, 18	స		సామీచీ	29
శృంగీకనకం	11	సః		సాముద్రకః	14
శృంగాలికా	21	సంకుర్వః	46	సారికా	19

పదము.	పుట.	పదము.	పుట.	పదము.	పుట.
హట్టః	16	హః		హిల మోచీ	40
హట్టి	36	హపుత్రీ	18	హు	
హయచ్ఛటా	29	హఫికా	30	హులహులీ	39
హయస్కంధః	29	హరిద్రః	21	హే	
హరిః	3, 4	హలా	14	హేమకూటః	6
హరిణహృదయః	36			హేరంభః	18
హరిమన్థః	39	హి		హేలావుకః	45
హరివాహనః	3	హింగులమ్	34	హేలిః	3
హలాపుష్పం	23	హిండిప్రియతమః	3		
హలిప్రియః	21	హిందోలః	40		
హల్దీపకం	11	హింసాబుకః	49	హైయంగవీనం	13
హస్తపుచ్ఛః	36	హిః	56	హ్రీ	
హస్తదంతకః	22	హిమం	15	హ్రీచేరం	39
హస్తదంతకః	30	హిమర్షుంటిః	15		
హస్తశుండి	20	హిమవాన్	6	హ్వి	
				హ్విదిసి	13